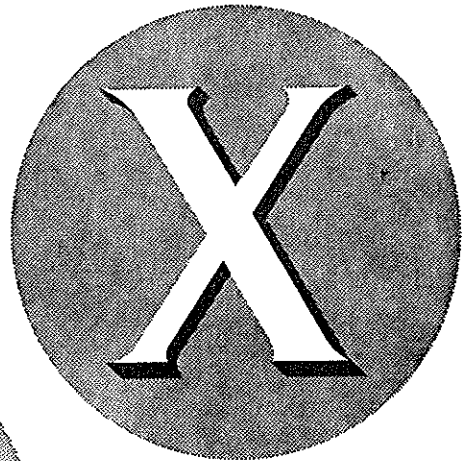

САМОНАУТА

№ 3/1969

№ 83

**veikaten
voitat**

VALTION PUKUTEHDAS HÄMEENLINNA

Varastomyynti:

HÄMEENLINNA Pukutehdas

Joka arkipäivä 8—16

HELSINKI Fabianinkatu 2

Keskiviikko ja torstai 10—16

OULU Varuskunta-alue

Kuukauden 1. ja 3. tiistai

KAUHAVA Varuskunta-alue

Joka maanantai 12—13

Numerolla varastosta:

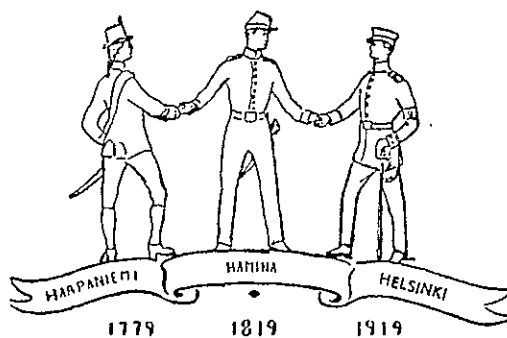
Puku m/58	150:—
Kenttäpuku teryl.	90:—
„ sarka	95:—
Maastopuku	65:—
Päällystakki m/65	150:—
Kesäpäällystakki	110—150:—
Sadetakki m/65	37:—
Lippalakki	18:—
Kenttälakki	12:—
Turkislakki	18:—

PUHELINTILAUKSET 917—21432/005

POSTITSE OSOITTEELLA VALTION PUKUTEHDAS HÄMEENLINNA

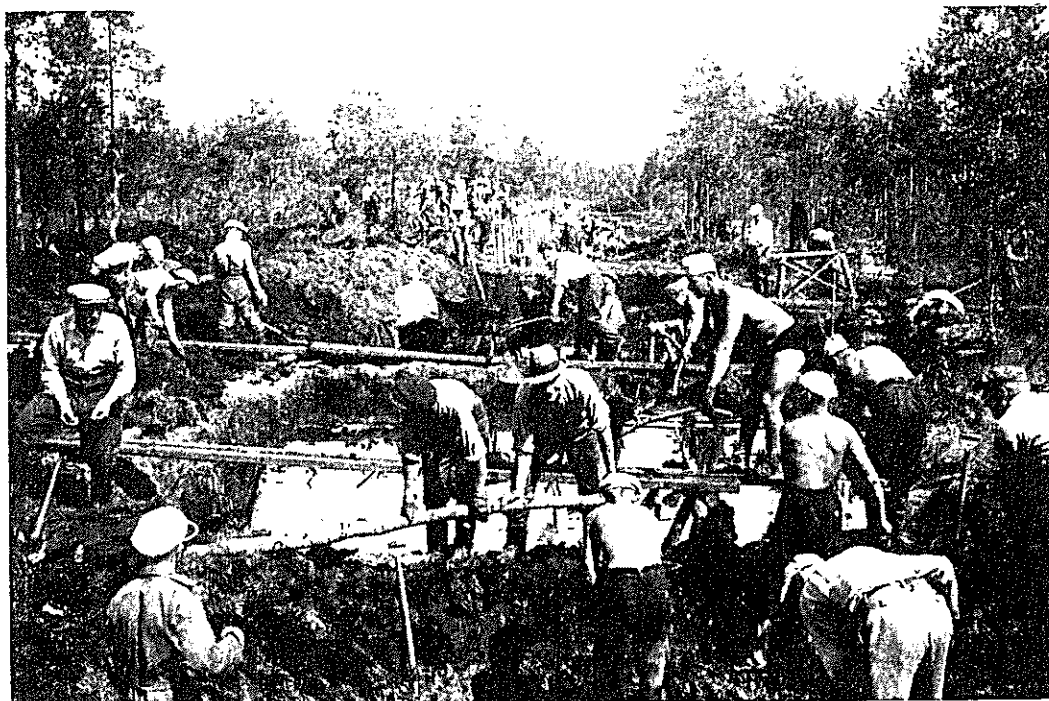
KYLKIRAUTA

*Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan*

N:o 3/69

LOKAKUU

30 vuotta sitten

Suurvaltojen väliset ristiriidat järkyttivät rauhaa myös Itämeren piirissä. Puolueeton Suomi tempaistiin tapahtumien polttopisteeseen. Ulkoinen uhka herätti vertaansa hakevan yhteishengen ja maanpuolustustahdon kansalaisten keskuudessa, mutta valtiiovallan aikaisempia laiminlyöntejä ei enää onnistuttu korjaamaan. Ne maksettiin Talvisodan ankarina päivinä suomalaisten miesten ja naisten verellä.

Ajatuksia YH-syksystä

30 vuotta sitten

Eversti K J Mikola

Joka ajalla on omat katsomuksensa tai oikeammin jokainen sukupolvi arvioi omaa aikaansa ja lähi-menneisyyttään oman näkemyksensä mukaan ja koettaa muovata tulevaisuuttaan tästä oppia saaden mahdollisesti vahingosta viisastuneena. Jokainen sukupolvi haluaisi kirjoittaa myös oman historiansa ja siinä tulkita edeltäjiensä — varsinkin viimeisen edeltäjänsä — edesottamukset, tekemiset ja tekemättä jättämiset oman, useinkin päivänsyömyksissä liikkuvan viisautensa mukaan. Tämä on aivan oikein, kunhan vaan muistetaan, että tämän päivän viisaus on eilisestä syntyneitä ja kasvanutta.

Kun nykyisin seuraa ajankohtaisista kansallisista ja valtiollisista kysymyksistä käytävää keskustelua ja paikoin jopa ammatillisten kysymysten käsittelyä, tulee kuitenkin kerran toisensa jälkeen todenneeksi, että tuo viimeinen sääntö unohtetaan ihmeen usein. Luullaan tai ainakin väitetään, että edellinen, nyt jo sivuun siirtyvä sukupolvi on ollut lähes ajattelukyvyttö. Ainakin se on jossain kansallisuus- tai muun henkisessä kiihkossaan antautunut yksipuolisesti ajattelevien, ahdaskatseisten ja ajan merkkejä ymmärtämättömien johtajien kuljetettavaksi. Tällaisiin demagogeille ominaisiin väitteisiin hairahtuvat myös ne "historioitsijat", jotka unohtavat historian tutkimuksen ensimmäisen perussäännön: **Kutakin aikakautta ja historian tapahtumaa on tutkittava sen tapahtuma-ajan olosuhteiden, siis ajan teknillisten edellytysten, taloudellisten mahdollisuuksien ja henkisen ilmapiirin muodostamaa taustaa vasten.** Kyseessä ei ole näin toimittaessa "taaksepäin tuijottaminen", vaan laajaan asiantietoon perustuva älyllinen eläytyminen, joka antaa mahdollisuuden projisoida menneet tapahtumat nykyisyyden ymmärrettäviksi yhtenä vaiheena kansan ja koko ihmiskunnan elämän tapahtumien sarjassa. Tällä tavoin voitaneen historian opetukset saada samomaan jotain positiivista ja nykyelämälle jotain antavaa.

Edellä esitetty on ollut tavallaan pohjustusta viime sotiemme aikaa koskevan keskustelun arvoinnille. Se ei ole tarkoitettu tuomitsemaan tätä keskustelua hedelmättömäksi tai sokeasti puolustamaan kaikkea

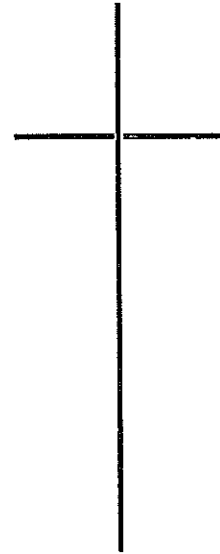
sitä, mitä Suomessa ajateltiin ja miten toimittiin oloja vastaamattomista väittämistä. Se on tarkoitettu varoittamaan keskustelijoita yksipuolisesta ja sen ajan oloja vastaamattomista väittämistä. Se on tarkoitettu myös samomaan, että tehdyistä virheatkaisuksista ja myös niissä oloissa tehtyjen ratkaisujen tarkoituksenmukaisuudesta voidaan saada opetuksia vain, jos ne ymmärretään oikein, oman aikansa oloissa tehtyinä. Pelkistettyä sotilaallista vertausta käyttäen on väärin tuomita johtaja ratkaisusta, joka on tehty hänen tiedossaan päätöksentekohetkellä olleiden — myöhemmin vääriksi osoittautuneiden — tiedustelutulosten perusteella. Mutta sen sijaan voidaan tutkia onko hän käyttänyt käytössään olleita edellytyksiä tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti oikeiden tiedustelutulosten saamiseksi ja miten hän on analysoinut tiedustelumateriaalinsa.

Nyt kun elämme kolmattakymmentä syksyä YH-syksystä ja kun muistamme, että sukupolvien vaihtuma-ajaksi lasketaan 30 vuotta, on syytä koettaa kirjata rinnakkain se mitä nyt ajatellaan ja miten silloin ajan tapahtumat tiedostettiin.

Siitä lienevät kaikki yksimielisiä, että 1930-luvulla, jolloin poliittinen jännitys Euroopassa kiristymistään kiristyi, Suomen ja Neuvostoliiton välisiä suhteita luonnehtivat molemmin puolin epäluulot ja epäluottamus. Uusimmissa neuvostoliittolaisissa julkaisuissa määritetään tämä suomalaisten vihaksi Neuvostoliittoa kohtaan. Kirjaimellisesti tuo väittäjä on sikäli dokumentoitavissa, että meillä muun muassa ylioppilasmaailmassa voimakas mielipiteenmuovaaja Akateeminen Karjalaseura suosi keskuudessaan johtajia — nykyisin sanottuna vaikuttajayksilöitä — jotka päättivät kirjeensä aatetoverilleen tervehdykseen "ryssän vihassa". Saman suuntaisia ajatuksia saattoivat herättää puheet "perivihollisesta" ja ampumamaalitaulujen, rinta- ja pääengastaulujen sekä vastaavien kenttäammuntakuvioiden "lempinimet", erilaiset "ryssänkuvat". Voidaan sanoa, että näissä henki viha, ainakin vihollisen tiedostaminen rauhan aikana.

Vartiokoirien ärsytyshokema: "ryssä, pahamies", kuvastaa jo pelkoa: Ja tämä olikin asiallisesti se

IN MEMORIAM

**Everstiluutnantti
Martti Vihtori Terä**

* 17. 5. 1902
† 4. 6. 1969

Kadetti N:o 396
7. kurssi

**Majuri
Kaarlo Kustaa
Pelkonen**

* 23. 5. 1902
† 13. 6. 1969

Kadetti N:o 454
8. kurssi

**Majuri
Edel August Reinivuo**

* 26. 9. 1903
† 22. 6. 1969

Kadetti N:o 669
11. kurssi

**Majuri
Toivo Heinonen**

* 1. 1. 1906
† 29. 7. 1969

Kadetti N:o 143 rt
3. rtkurssi

**Yliluutnantti
Pentti Olli Rafael
Vilanen**

* 21. 1. 1940
† 6. 8. 1969

Kadetti N:o 4649
49. kurssi

**Eversti
Lauri Johannes Ohmanent
Sauramo**

* 25. 10. 1902
† 16. 8. 1969

Kadetti N:o 339
6. kurssi

**Majuri
Arne Sunell**

* 26. 3. 1899
† 20. 8. 1969

Kadetti N:o 184
4. kurssi

**Eversti
Eino Kullervo Pyyry**

* 27. 12. 1912
† 5. 10. 1969

Kadetti N:o 1376
19. kurssi

perustunne, mikä suomalaisilla oli melko yleisenä ajattellessaan asemaansa voimistuvan Venäjän naapurina. Uhittelu oli monessa tapauksessa pelon naamiointia tai suggestiota rohkeuteen. Voidaan syyllä sano, että tuossa uhittelussa ilmeni poliittinen keskenkasvuisuutemme. Vaikka gallupia ei olekaan 1930-luvun suomalaisten asenteista laadittu, niin mukana eläneen — ja AKS:n jäsenkirjankin parina vuonna omistaneen — vakaumuksella voin sanoa, että Suomen kansan ja sen johtajien strateginen asenne itään oli 1930-luvulla defensiivinen. Sellaisen asenteen synnyttää epäluottamus, turvattomuudentunne ja pohjimmaltaan pelko. Sotaväen puolesta tämä on myös dokumentoitavissa sen ajan keskitys suunnitelmilla.

Nyt on todettava kummallinen ajatuksen ja toiminnan dualismi. Tunnettiin turvattomuutta. Tälle tunteelle saatiin perinteistä mitä vahvinta ravintoa samaan aikaan kun unohdettiin autonomian ajan positiiviset piirteet. Olihan Nikolai I:n kielteinen aika tuoreimpana muistissa. Maanpuolustusvalmistelut asetettiin tästä huolimatta sisäpoliittisen väittelyn alaiseksi kauppatavaraksi. Osasyynä tälle saattoi olla kansainliittoidealismi ja kansainvälisen työväenliikkeen kauris rauhanohjelma. Mutta järkkimiesten mielestä tuon idealismin olisi jo luullut karsineen 1930-luvun alkutapahtumien myötä. Suomalainen ei kuitenkaan hevillä luopunut uskostaan. Oli kaksi vastakkaista kantaa: Ukko-Pekka Svinhufvudin ”ensin on rajat turvattava, sitten vasta leipää levitettävä”, ja viisaitten talousmiesten Risto Rytin ja Väinö Tannerin: ”miksi uhrata varoja sotavarusteluihin, kun sotaa ei kuitenkaan tule”.

Sotilaat ovat viimeisen 30 vuoden aikana osoittaneet varustautumispuutteita aiheuttaneita virheitä täysin perustellusti jo miltei yksipuolisuuteen saakka. Mitalilla on tässäkin tapauksessa toinen puolensa. ”Leivän levittäminen” rakensi tätä yhteistä kansankotiamme niin, että meillä oli vaaran tullen toki yksimielinen kansa ja sillä vahva henkinen rintama.

Nyt on jo aika arvioida ajattelua ja johtopäätelyä Neuvostoliiton puolella rajaa. Tämä teen sillä varauksella, että kyseessä on indiisioajattelu, koska asiakirjallisia lähteitä ei vielä kukaan ole riittävästi. Tämä ajattelu päättyy juuri aikaisemman esimerkin mukaan ”tiedustelutuloksiin”, so siihen mihin suomalaiset olettivat Neuvostoliiton näkyvien toimenpiteiden perusteella tämän pyrkivän. Neuvostoliitolla ei uskottu olevan pelon aiheellista syytä, siis sen intressejä pidettiin hyökkäyksellisinä. Näin jälkeempäin voidaan sanoa, että Neuvostoliitto saattoi hyvinkin tehdä omat loogiset johtopäätöksensä siitä, että Suomessa käytettiin eräissä lehdissä ja isänmaallisten juhlien puheissa melko kärkevää kieltä suuresta naapurista puhuttaessa ja samaan aikaan puolustusjärjestelyt rajalla olivat varsin vaatimattomia.

Englantilainen historiantutkija professori Antony Upton on esittänyt minulle väitteen, että suomalaisilla on täytynyt olla salainen takuusopimus Saksan kanssa v. 1940. Muuten Suomen neuvotteluasenne ei ole ymmärrettävissä, kun Neuvostoliitto esitti Talvi-

sodan jälkeen uusia vaatimuksiaan. Koetin väittää vastaan omiin varmoihiin tietoihin pohjautuen, mutta siitä huolimatta Upton esittää tämän suurvalta-ajattelulle tyypillisen käsityksensä kirjassaan ”Finland in Crisis” (suom. Väli rauha). Sama pienen vallan vapautta rajoittava suurvallan voimantunnon ominainen ajattelu on voinut hallita Neuvostoliiton johtomiehiä jo v. 1939.

Saatettiin tulla päätelmään, että suomalaisten sitkeän neuvotteluasenteen takana on salainen sopimus Neuvostoliitolle vihamielisen suurvallan kanssa. Ja mihinkä muuhun vastuunsa tunteva realistinen ja totalitääriin ajatteluun totunut valtiojohto saattoi tulla. Ei ole syyllä moittia Neuvostoliiton johtomiehiä siitä, että he ajattelivat omilla arvoillaan eivätkä puolestaan huomanneet suomalaisten poliittista kypsyyttä. Uhittelu kielenkäyttö johtui nimenomaan nuoruudesta ja kokemattomuudesta. Sisäpoliittisten perhejuttujen asettaminen valtakunnallisen turvallisuuskysymyksen edelle on samaa perua.

Jos tästä on lupa tehdä opettavainen johtopäätös, niin se on: kansan puolueettomuustahdon tekee uskottavaksi yhteisesti valtiojohtoon johdonmukainen työskentely, yhtenäinen ja vastuunsa tunteva ja myös sellaisena ulos näkyvä kansalaismielipide sekä kansan konkreettisesti osoittama halu jopa voimakeinoin vastata suvereniteetistaan ja suvereenina valtiona tekemistään sopimuksista.

Syksyllä 1939 Suomen kansan joutui sitten vastamaan turvallisuuspoliittisista ratkaisuksistaan. Tällöin meillä vaikutti ratkaisuihin yleinen mielipide, joka oli ehdottoman jyrkkä ja suorastaan painosti maan hallitusta peräänantamattomuuteen tarjoamalla tälle yksimielisesti varauksettomuuden tukensa. Muistan elävästi kuinka tyytyväisenä otettiin vastaan silloisen ulkoministeri Eljas Erkon puhe, joka henki ”suoraselkaisuutta” neuvottelupöydässä. Olisikohan sotamarsalkka Mannerheimin arvovalta riittänyt taivuttamaan yleisen mielipiteen myönnytyksiin? Hänen henkilökohtaista moraalista rohkeuttaan osoittaa se, että hän tarjoutui tuohon epäkiitolliseen tehtävään. Täähän varsin herkästi osoitetaan Mannerheimia sotakiikkon symbolina (sic!).

Mannerheim pohti sodan päätyttyä sitä olisiko sota voitu välttää. Tämän on kenraali E. Heinrichs kirjoittanut tuoreeltaan muistiin. Samoja asioita marsalkka itse pohtii muistelmissaan, tosin yli vuosikymmenen tapahtuneen jälkeen. Mannerheim arvioi, että jos olisi myönnytty rajan siirtoon, olisi näin voitettu aikaa puolustuksen lujittamiseen siltä varalta, että Neuvostoliitto esittäisi jatkovaatimuksia. Onko arvioitu myös sitä, olisiko Suomen kansan henkinen ryhti kestänyt ensin myöntymistä ”jakamattoman isänmaan palottelemiseen” ja sen jälkeen ryhdistäytymistä Talvisodan hengen mukaiseen vastarintaan?

Reaalitettina on pidettävä sitä, että ei Suomen kansan ”taipumattomat” johtajat, vaan nimenomaisesti

itse kansa oli siinä käsityksessä, että nyt on kyseessä koko Isänmaa ja siinä hengessä se yhdistyi peräänantamattomaksi. Jollekin yhteiskuntapsykologille voisi olla kiitollinen aihe todella selvittää sitä, mistä aineksista oikein koostui se yksimielinen peräänantamattomuus, joka meitä yhdisti 30 vuotta sitten. Käsitykseni on, että henkiset ainekset olivat hyvinkin erilaiset. Osa sai uskonsa ja tahtonsa suoranaisesti torjunta- ja puolustustaistelutahdosta. Sanottakoon tätä vapaussodan jääkärihengeksi. Osalle oli ajatuksen pontmina siveellinen närkästys ja spontaani usko oikeuden voittoon. Sanottakoon tätä sortovuosien laillisuustaistelun jatkoksi. Ja osa uskoi, ettei sota tule ja näin saadaan pitää rajat, kun vaan ollaan itsepäisen kestäviä neuvotteluissa. Sanottakoon tässä rauhanidealismia pettäväksi uskonlujudeksi.

Kun sitten Neuvostoliitto laukaisi tilanteen hyökkäyksellään, oli "jääkärihenki" vastaiskuun valmiina, "laillisuustaistelijat" tarttuivat luonnostaan miekkaan ja rauhanidealitit vastasivat turhautumaansa mitä aktiivisimmalla käyttäytymisellä. Suomen kansan onni oli, että eri lähteistä pulppuavat voimat virtasivat nyt samaan suuntaan. Ja tämä virtaus voimistui, kun Neuvostoliitto marssitti esiin Kuusisen hallituksen. "Nyt ei kellään ole epäilystäkään, mikä meitä odottaa", oli silloin kaikkien huulilla.

En tiedä, mihin edellä mainituista kolmesta ryhmästä ne kolme reserviläistä kuuluivat, joille Isosaaren linnakkeen lääkäri oli marraskuun 30. päivän aamuvastaanotolla kirjoittanut passituksen Suomenlinnan sairaalaan tutkimuksia varten, mutta jotka tilanteen yhtäkkiä muututtua kello 7 ja 8 välillä tulivatkin laivalaiturilta suoraan minun puheilleni kuusituomaisen tykkipihalle tiedustelemaan, onko pakko lähteä Suomenlinnaan, jos tuntee jaksavansa olla tykkillä, "koska tilanne on nyt tällainen". Sen muistan, että ainakin 2 näistä oli "Sörkän poikia", kuten suuri osa Isosaaren reserviläisistä, joiden keskuudessa ei ollut vähäisintäkään palvelusrikkomusta koko YH-syksen aikana. YH:n jatkuessa marraskuun lopulla jo pian 2 kuukautta oli havaittavissa painetta lomille yksityisasiota hoitamaan, mutta "tilanteen muututtua" ei palvelukseen tarvinnut ketään kehoittaa. Yhteinen asia oli nyt pääasia.

Kun näitä ja monia muita yksityiskohtia muistelee 30 vuoden takaa, toteaa miten arvioinnit ovat muuttuneet. Silloin saattoi — tosin kotirintamalla — kuulla sellaisenkin toteamuksen, että "Mikkelistä tuli Suuri Ämmä", joka taivutti hallituksen tämmöiseen rauhaan". (Mannerheim merkitsi lukemiinsa asiakirjoihin ison M-kirjaimen.) Nyt kai jokainen tunnustaa, että rauhaan taipuminen maaliskuussa 1940 Moskovan kovin ehdoin oli kaukonäköinen teko. Mutta sitä ei kukaan osaa sanoa, miten asiat olisivat kehitty-

neet, jos Mannerheimin suositusta syksyllä 1939 olisi noudatettu.

Tapahtumat osoittavat, että Neuvostoliiton vaatimukset, jotka se sai rauhanteossa maaliskuussa 1940 eivät sille riittäneet, vaikka ne ylittivät suuresti syksyn 1939 neuvotteluissa esitetyt. Nyt on sanottava, että Saksan tulo Skandinaviaan oli sellainen Pohjois-Euroopan strategisella asemalla horjuttanut tapahtuma, että Neuvostoliiton vastavedot Itämeren suunnalla ja mielenkiinto Petsamon malmialuetta kohtaan ovat myös sitä taustaa vastaan selitettävissä. Tämän näkeminen ja maltili tällaiseen selitykseen on nyt helppoa. Vuoden 1940 näkökentässä ja ilmapiirissä asiat olivat toisin. Euroopassa riehui silloin sota, ja oltiin kuten on sanottu suomalais-neuvostoliittolaisten suhteiden syvimmissä epäluulon aallonpohjassa. Epäluottamus oli molemminpuolista. Tuskinpa on aihetta langettaa tästä syytöstä ainakaan yksin heikommalle osapuolelle.

Talvisodan aikainen aseveljeys taottiin tulilinjalla. Ja siellä myös tutustuttiin välittömimmin vastustajaan. Harvoin tapaa miestä, joka on sodassa ollut todella lujilla ja joka puhuu halveksivasti vastustajasta. On katkeraa, että kansojen keskinäistä tuntemusta on täytynyt toisinaan edistää jopa sodalla. Luulen, että Talvisota antoi niin suomalaisille kuin venäläisillekin sellaisia kokemuksia vastapuolelta, että näillä kokemuksilla voi olla myös myönteisiä jälkivaikutuksia. Jälkiviisaalla silloisten johtajien syytelyllä nuo myönteiset tekijät kuitenkin revitään alas, sillä syytös provosoi puolustuksen ja johtaa herkästi subjektiiviseen asiaan selittelyyn.

Nykyisessä keskustelussa on usein Talvisota "jätetty rauhaan" ja osoitettu Jatkosodan aika suomalaisen turvallisuuspolitiikan mustimmaksi kaudeksi. Rohkeimmat uudistajat ovat käyneet jo Talvisodan kimppuun. Historian perspektiivissä nämä molemmat kuuluvat kuitenkin saman syy-yhteyden piiriin, joten niitä ei tulisi erottaa erillisiksi käsitteiksi.

Syksyn 1939 YH:ssä Suomen kansa oli osittain korjaamassa sitä satoa, mitä oli edellisinä vuosikymmeninä kylvänyt. Tämä huipentui Talvisodan 105 päivänä. Oli saatu aikaan yhtenäiseen ponnisteluun kykenevä vapautensa ja itsenäisyytensä tiedostava kansa, joka kuitenkin nuoruutensa kypsymättömyydessä pohjimmiltaan sitä tarkoittamatta syyllistyi näennäisesti ulkopoliittiseen uhihteluun ja luuli voitavansa korvata kovalla neuvotteluasenteella turvallisuutensa puolesta laiminlyödyt uhraukset.

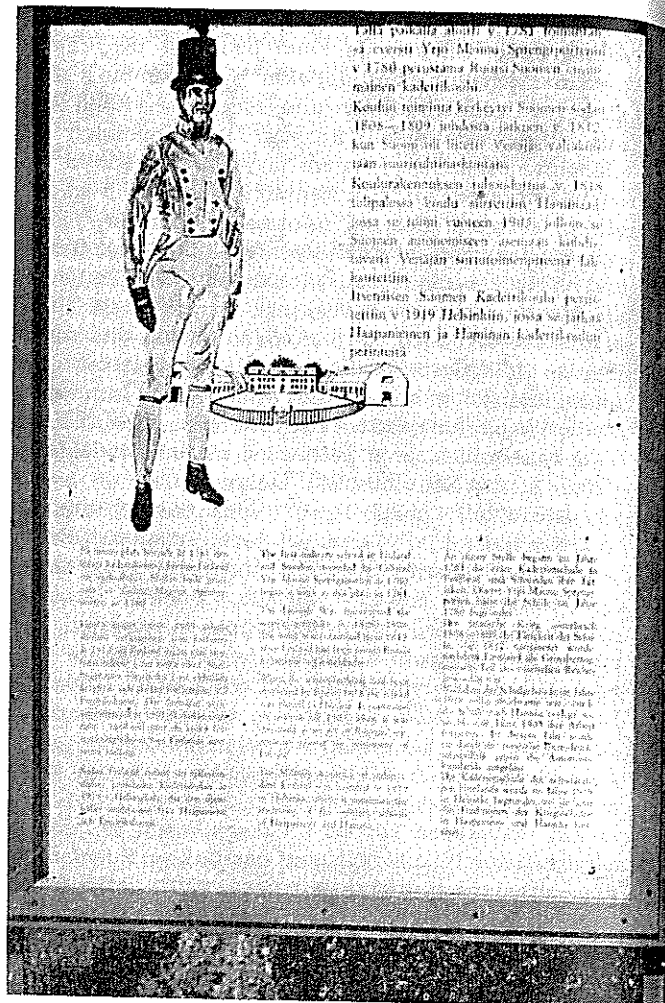
Jos me osaamme tästä tehdä edellistä sukupolvea syyttelemättä rakentavat johtopäätökset, voidaan todella sanoa, etteivät Talvisodassa annetut uhrit ole turhia.

Haapaniemen kadettikoulun muistotaulu pystytettiin Rantasalmella

Haapaniemen kadettikoulun muistomerkkialueelle pystytettiin 11. p kesäkuuta muistotaulu, jossa on kuvattuna Haapaniemen kadetti juhlapuvussaan, koulun entinen rakennus sekä seuraava teksti suomen, Ruotsin, englannin ja saksankielisinä:

"Tällä paikalla aloitti v. 1781 toimintansa eversti Yrjö Maunu Sprengtportenin v. 1780 perustama Ruotsi—Suomen ensimmäinen kadettikoulu. Koulun toiminta keskeytyi Suomen sodan 1808—1809 johdosta jatkuen v. 1812, kun Suomi oli liitetty Venäjän valtakuntaan suuriruhtinaskuntana. Koulurakennuksen tuhouduttua v. 1818 tulipalossa koulu siirrettiin Haminaan, jossa se toimi vuoteen 1905 jolloin se Suomen autonomiseen asemaan kohdistuvana Venäjän sortotoimenpiteenä lakkautettiin. Itsenäisen Suomen Kadettikoulu perustettiin v. 1919 Helsinkiin, jossa se jatkaa Haapaniemen ja Haminan kadettikoulun perinteitä".

Tilaisuudessa olivat saapuvilla Savonlinnan kadetti-piirin ja Rantasalmen kunnan edustajat sekä Savonlinnan Sotilaspiirin päällikkö evl Esko Havo, lähipaikkakuntien sanomalehdet olivat myös edustettuina. Kadetti-piirin sihteerin kapt Lauri Lakson pystytettyä taulun paikoilleen, esitti Kadetti-piirin puheenjohtaja evl Mauri Sikio koulun historiikin, selostaen aluksi koulun perustamista ja sen rakennusten sijaintia muistomerkkialueella vanhojen asiakirjojen perusteella sekä korostaen erikoisesti Yrjö Maunu Sprengtportenin ja Samuel Möllerin ansioita koulun mainehikkaassa historiassa sekä sen oppilaiden ensiarvoista osuutta Suomen sodassa 1808—1809. Rantasalmen kunnanjohtaja Mauno Korhonen kiitti tämän jälkeen Kadettikuntaa ja Savonlinnan kadetti-piiriä muistomerkkialueen vaalimisesta ja totesi, että koulun perustamisaikana on luotu pohja sille hengelle, joka vieläkin kuvastuu kadettiupseereissa. Olisi ilahduttavaa, että tämä henki säilyisi ja samalla säilyttäisi tämän arvokkaan työn Rantasalmella. Tilaisuuden päätteeksi laulettiin yhteisesti Savolaisten laulu ja nautittiin kahvit nykyisen Haapaniemen tilan omistajan maanviljelijä Aug. Kankkusen vieraanvaraisessa talossa.

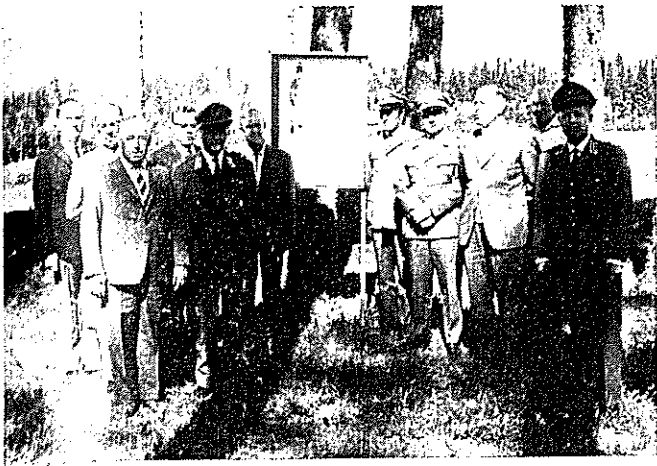
Kuva 1. Muistotaulu

Aloitteen muistotaulun hankkimiseksi on tehnyt Savonlinnan kadetti-piiri, se on suunniteltu Kadettikoulussa ja valmistettu Kadettikunnan toimesta, joka on myöntämälään määrärahalla tukenut Rantasalmen muistomerkkikitoimikuntaa alueen muussakin kunnostamisessa. Muistomerkkialueella on suoritettu tarpeellisia raivauksia, laitettu pensasistutuksia sekä rakennettu tien jatke ja paikoitusalue, tarpeellinen tienviitta j.n.e. Tästä sekä Rantasalmen Muistomerkkitoimikunta että Savonlinnan kadetti-piiri ovat kiitollisia Kadettikunnalle.

Rantasalmen—Joroisten maantieltä on matkaa Haapaniemeen seitsemän kilometriä. Tienhaara on merkitty viitalla.

Matkailijoita, myös ulkomaalaisia, käy kesäisin paikalla verraten runsaasti, sillä se on mainittu Rantasalmen kunnan matkailuesitteessä. Tämänkin vuoksi oli k.o. monikielisen muistotaulun saaminen alueelle erittäin tähdellinen.

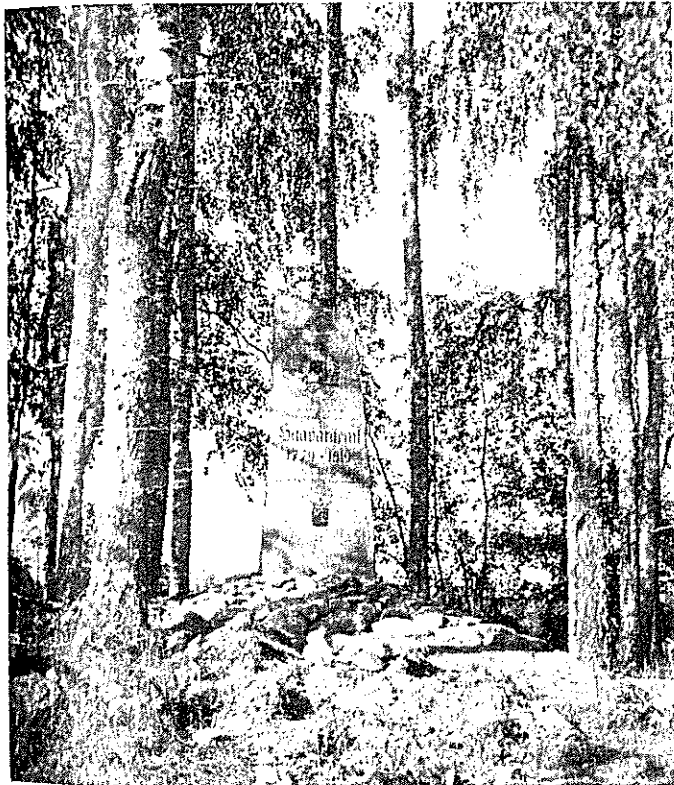

Kuva 2. Tilaisuuteen osallistuneet Rantasalmen kunnan ja Savonlinnan kadettiipiirin edustajat

Haapaniemen kadettikoulun muistomerkki paljastettiin 21.6.1931 koulun 150-vuotisjuhlan yhteydessä. Tilaisuuteen osallistui vanhoja Haminan kadetteja, kadettipomppania, Rantasalmen suojeluskuntakomppania sekä pariin tuhanteen nouseva yleisöjoukko.

Kenttäjumalanpalveluksen jälkeen piti Haminan kadettien edustajana puheen ministeri Enckell luovuttaen muistomerkin Rantasalmen kunnalle. Patsaan otti vastaan Rantasalmen kunnan puolesta maanviljelijä Kalle E Pesonen, joka puheessaan mainitsi mm Haapaniemen kadettien sivistävästä vaikutuksesta Rantasalmen siviiliväestöön. Kadettikoulun johtaja, ev T Laatikainen toi tilaisuuteen puolustusministerin tervehdyksen mainiten mm että Haapaniemen, Haminan ja Munkkiniemen kadettikoulut muodostavat yhteisen renkaan, jossa samat, vanhat traditiot ovat eläneet ja kasvattaneet suomalaisista omaperäisen ja pystyvän upseerikunnan. Lisäksi puhui tilaisuudessa Suomen kadettikunnan edustajana kapt Hanen mm kosketellen Sprengtportenin merkitystä itsenäisyysaatteen herättäjänä.

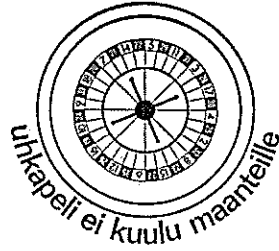
Puheita seurasi seppelten lasku. Isänmaallinen tilaisuus päättyi Savon Priikaatin soittokunnan säestyksellä laulettuun Maamme-lauluun. Suoritetun ohimarssin otti vastaan kenrm Oesch.

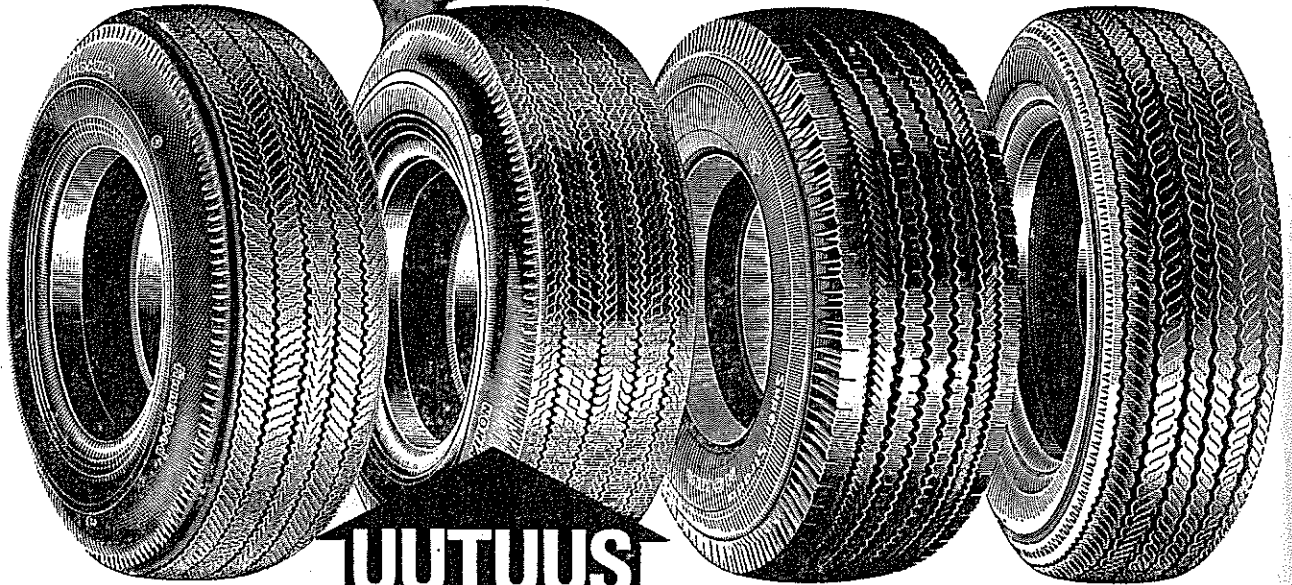
Kuva 3. Haapaniemen kadettikoulun muistomerkki

Kajaani Oy

KAJAANI

NOKIALTA turvalliset vaihtoehdot

UUTUUS *finnspeed finnmiler SUPERSTRADA Vyörengas*

SUOSITTELEMME MYÖS
SISARENKAATTOMANA

SISARENKAATTOMANA MYÖS
S-LUOKKA 175/km/t

FINNMILER — kauden uutuus. Tarkoitettu suorituskykyisiin autoihin. Leveä ote tarttuu turvallisesti kestopäälysteeseen. Rungas lamellisto estää vesiliirron. Keskimääräistä kovemmillakin matkanopeuksilla Finnmler säilyttää turvallisuutensa.

FINNSPEED-renkaan tiheä lamellisto juo yhden pyörimiskierroksen aikana 0,4 l vettä märältä kestopäälysteeltä. Näin renkaan ja tien kosketuskohta on "kuiva". Turvallisempi.

SUPERSTRADA on ammattiautoilijoiden suosiossa. Sitkeänä puolilamellirenkaana se kestää erinomaisesti sorateiden hankaavaa kulutusta. Huokea yleisrenkas kaikille teille. Kolmas turvallinen vaihtoehtomme.

VYÖRENGAS on "kovien rautojen" turvallinen vauhtirenkas. Se on tehty kestävämmän rajut kiihdytykset ja äkkijarrutukset. Kaarteissa hanakka pitokyky. Pieni vierimisvastus. Rungas lamellisto. Erikoisrenkaan turvallisia tunnusmerkkejä.

Puolustusvoimat – aseistakieltäytyjät

Viime aikoina on keskustelu maanpuolustuskysymyksistä ollut eräiden radikaalien maanpuolustusta vastustavien piirien ansiosta luisumassa yhä enemmän asiattomuuksiin tiivistyneen ns aseistakieltäytymisyllytysoikeudenkäynnin tiimoille.

Erityisesti kiinnittää huomiota asian runsas esilletulo lehdistössä sekä tv:n ja radion lähetyksissä ja tällöin se esiintyy melkein poikkeuksetta maanpuolustushengen vastaisessa sävyssä. Jostain syystä maanpuolustusta (= puolustusvoimia) vastustavan pienen vähemmistön ääni on kuuluvampi kuin sitä kannattavan, viime aikaisen tutkimustenkin mukaan, huomattavan enemmistön.

Tietäen, että kysymyksessä on lähinnä lainsäätäjien ja vähäisen aseistakieltäytyjien ja yllyttäjien ryhmän välinen asia, eikä niinkään puolustusvoimien, on KYLKIRAUTA katsonut kuitenkin tarpeelliseksi haastatella PE:n tiedotusosaston päällikköä eversti Jaakko Valtasta esittäen hänen vastattavakseen seuraavat kysymykset:

K. *Suomen kansan pääosa kannattaa maanpuolustusta omaten siis maanpuolustustahtoon. Tätä maanpuolustustahtoa pyritään nyt heikentämään. Kenelle kuuluu vastuu sen säilyttämisestä ja edelleen kehittämisestä? Mikä on puolustusvoimien osuus? Keihin puolustusvoimien toimenpiteet ulottuvat?*

V. Puolustuslaitoksella on asetuksen mukainen tehtävä harjoittaa myös kansalaisten puolustustahtoa kohottavaa toimintaa. Näin ollen puolustuslaitoksella on asiasta selvä vastuu. Puolustuslaitoksen mahdollisuuksia tarkasteltaessa on kuitenkin muistettava, että päätehtävänämmä on kouluttaa kulloinkin vuorossa oleva ikäluokka sotilaksi ja antaa heille samalla perusteet puolustustahtoista ajattelua varten. Puolustuslaitoksen ensisijaiset toimenpiteet ulottuvat siis varsin rajoitettuun joukkoon kerrallaan, mutta reserviin siirtyvien varusmiesten kautta luonnollisesti myös edelleen koko kansaan. Varsinaista koko kansan kattavaa ja jokaiseen kansalaiseen saakka ulottuvaa suoraan informaatiovelvoitetta tai vastuuta koko kansan puolustustahtoon ylläpitämisestä tuskin voidaan puolustuslaitokselle asettaa.

K. *Julkisissa tiedotusvälineissä (mm radio ja tv) on viime aikoina ollut ohjelmia, joiden perimmäisenä päämääränä on ollut havaittavissa kyseisten välineitten laajalle ulottuvaa kommunikaatiokykyä hyväksikäyttäen romuttaa kansamme pääosan omaksuma maanpuolustustahto. Miten puolustusvoimat suhtautuvat näihin ohjelmiin ja onko ky-*

seisten tiedotusvälineitten taholta tarjottu mahdollisuutta esimerkiksi esitettyjen subjektiivisten näkemysten oikaisemiseen?

V.

Pääesikunnan tiedotusosasto on sekin pahoitellen pannut merkille eräiden ohjelmien harkitun yksipuolisuuden. Virheellisten ja vääristelevien esitysten oikaisemiseen meille ei pyynnöstämme huolimatta ole annettu tilaisuutta.

K.

Kyseisten ohjelmien valmistelussa näyttää eräissä tapauksissa käytetyn tavalla tai toisella puolustusvoimien apua. Onko apu annettu tietoisena ao ohjelmien päämääristä?

V.

Ohjelma-apua ei ole enää pitkään aikaan annettu tapauksissa, joissa ei ole saatu selvää osoitusta esim käsikirjoituksen muodossa siitä, että ohjelma ei ole maanpuolustusvastainen. Eräissä tapauksissa ohjelmien puolustusvastaiset kohdat on tehty lavastamalla, käyttäen mm teatterien varastoissa olevia välineitä ja varusteita.

K.

Aseellisesta palveluksesta pyritään vapautumaan nyt myös poliittisten syiden perusteella. Mikä on puolustusvoimien kanta näihin ns aseistakieltäytyjiin? Miten suuri on kieltäytyjien määrä? Onko tulevaisuudessa nähtävissä, esim ulkomaisten esimerkkien perusteella, ratkaisevaa kasvua?

V.

Pääesikunta on katsonut, että sillä ei ole oikeutta puuttua tähän kysymykseen, koska kyseessä on oikeusviranomaisten ja lainrikkojien välinen asia. Asevelvollisuuslakihan sallii asevelvollisuuden suorittamisen aseettomana milloin asianomaisella on riittäviä uskonnollisia tai eettisiä omantunnon syitä. Tällaisia tapauksia meillä on vuosittain n 100, esim helmluntailaiset. He suorittavat palveluksensa yleensä täysin moitteitta. Kaikenlaisesta asevelvollisuudesta kieltäytyjiä mm Jehovan todistajia on vuosittain myös n 100. Heidät tuomitaan lain mukaan nykyisin määrälliseen vankeusrangaistukseen. Heidän lukumääränsä kasvusta on vaikeata mennä tekemään mitään arviota. Nykyinen lainsäädäntö ei hyväksy täydellistä kieltäytymistä asevelvollisuudesta.

K.

Ns poliittisista syistä asepalveluksesta kieltäytyjät ovat esittäneet joskus aseellisen palvelun vaihtoehtona myös kehitysaapalvelun. Onko tämä reaa-

VIHTAVUORI

edullinen sarja

Vihtavuori Royal

kal 12/70 ovh 4,65/10 kpl
16/70 4,50/10 kpl

Vihtavuori Metso

kal 12/70 ovh 4,20/10 kpl
12/65 4,10/10 kpl
16/70 3,90/10 kpl
16/65 3,80/10 kpl
20/70 3,80/10 kpl
20/65 3,70/10 kpl

Vihtavuori Mustaruuti

kal 12/65 ovh 4,10/10 kpl
16/65 3,90/10 kpl

Vihtavuori Olympia Special

kal 12/70 ovh 3,70/10 kpl
tähtisupistus

Vihtavuori Skeet

kal 12/65 ovh 2,65/10 kpl
12/70 2,65/10 kpl

tähtisupistus

16/70 2,65/10 kpl
tähtisupistus

Vihtavuori Skeet Special

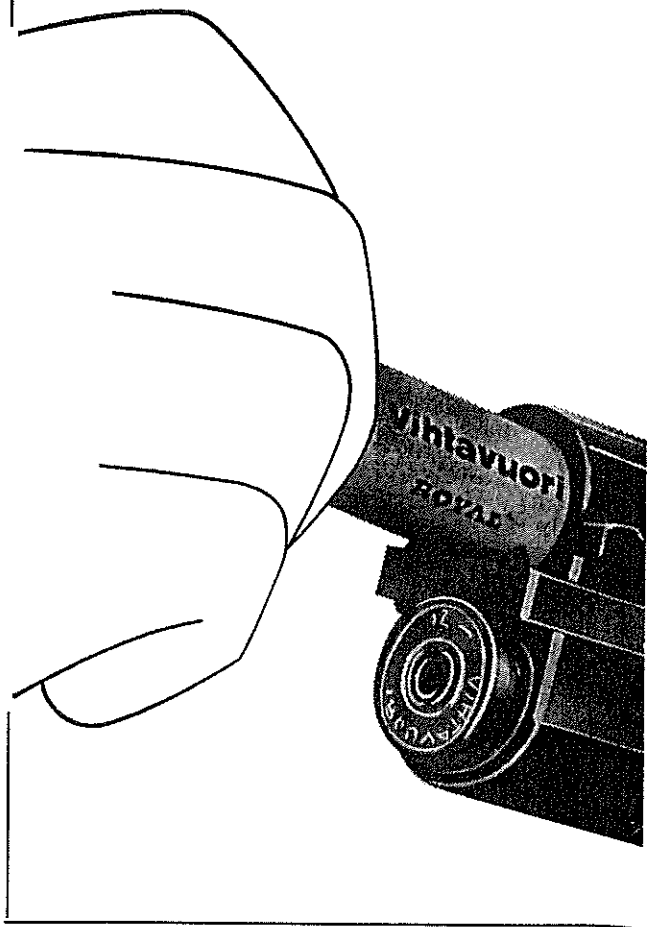
kal 12/70 ovh 3,20/10 kpl
tähtisupistus

UUTUUS!

Vihtavuori Trap

kal 12/70 ovh 6,65/25 kpl
tähtisupistus

VIHTAVUORI - siihen voitte luottaa

linen vaihtoehto, kun otetaan huomioon varusmiespalvelusiässä olevan todennäköinen koulutuspohtija ja käyttöarvo ja miten tällainen palvelus olisi toimeenpantava?

V.

Mikäli Suomen kansa lainsäädäntöelimensä eli eduskunnan kautta katsoo voivansa muuttaa asevelvollisuuden suorittamisen nykyisiä muotoja, voidaan tietysti ajatella ns kehitysmaapalvelua. Miten tämä voitaisiin käytännössä toteuttaa on vaikea nykyisin nähdä. Suomella ei ole tällaisia joukkoja eikä sellaisen muodostaminen yleensä ammattitaitoa vailla olevista nuorista vaikuta kovin hyödylliseltä. 8 kk:n varusmies aika on myös kovin lyhyt, jotta tällaisten joukkojen työpanos muodostuisi vaikuttavaksi. Tuskinpa kehitysmaakaan olisivat valmiita vastaanottamaan ammattitaitoa vailla olevia apujoukkoja.

K.

Edelleen on, kansallisen asepalveluksen vaihtoehtona, esitetty palvelusta kansainvälisissä YK:n rauhanturvajoukoissa. Olisiko tällainen vaihtoehto ratkaistavissa esim suomalaisen rauhanturvajoukon kautta Kyproksella?

V.

Tuskin on ajateltavissa, että kansallisen asepalveluksen täydellisenä vaihtoehtona olisi palvelus YK:n rauhanturvajoukoissa. Ei niihinkään voida sijoittaa täysin kouluttamattomia sotilaita — alokkaita. Sensijaan olisi ehkä ajateltavissa, että osaksi palvelusaikaa vapaaehtoisyksiköitä sijoitettaisiin Suomen mahdollisesti ylläpitämiin rauhanturvajoukkoihin. Tällainen ajatus on kuitenkin toistaiseksi kovin teoreettisella pohjalla, kun otetaan huomioon tällä hetkellä toimivan yhden YK-pataljoonan tarjoamat mahdollisuudet. YK-joukkoja muodostetaan sitäpaitsi vain tilanteen niin vaatiessa, joten ne eivät nykyisellään tarjoa minkäänlaista jatkuvuutta. Koko järjestelmämme muuttamiseksi tällaiselle pohjalle ei ole olemassa mitään reaalisia edellytyksiä.

NMKY:n
Hospiz

HELSINKI, VUORIKATU 17 b Puh. 10 481 vaihde

- 50 uudenaikaista, nykyajan mukavuuksin varustettua hotellihuonetta uudessa talossamme
- 70 kodikasta huonetta vanhalla puolella

HOTELLIRAVINTOLASSAMME
tarjoillaan maukkaita lounaita, päivällisiä ja annoksia. Pyhäpäivisin suosittu perhelounas pitopöytineen. Kapinetteja ja saleja juhliin ja kokouksiin.

Pääsihteerin palsta

Kuten jäsenkunta on jo havainnut, on matriikkelin toimitustyö edistynyt siihen vaiheeseen, että kyselyjä uutta teosta varten on jo henkilökohtaisesti lähetetty. Matriikkelin toimituskunnan kannalta katsoen on ilahduttavaa, että kyselyihin on yleensä vastattu nopeasti ja selväpiirteisesti, mutta toivomisen varaa on sensijaan ollut vastaajien käsialassa. Mikäli ao vastaaja haluaa, että hänen antamansa tiedot painetaan hänen haluamallaan tavalla, on teksti annettava niin selvällä tavalla kirjoitettuna, ettei väärin lukemisen mahdollisuutta ole. Vastaajia kehoitetaan myös harkitsemaan "ansioittensa" määrän, sillä matriikkelista ei voi kenenkään osalta laatia "omaelämäkertateosta".

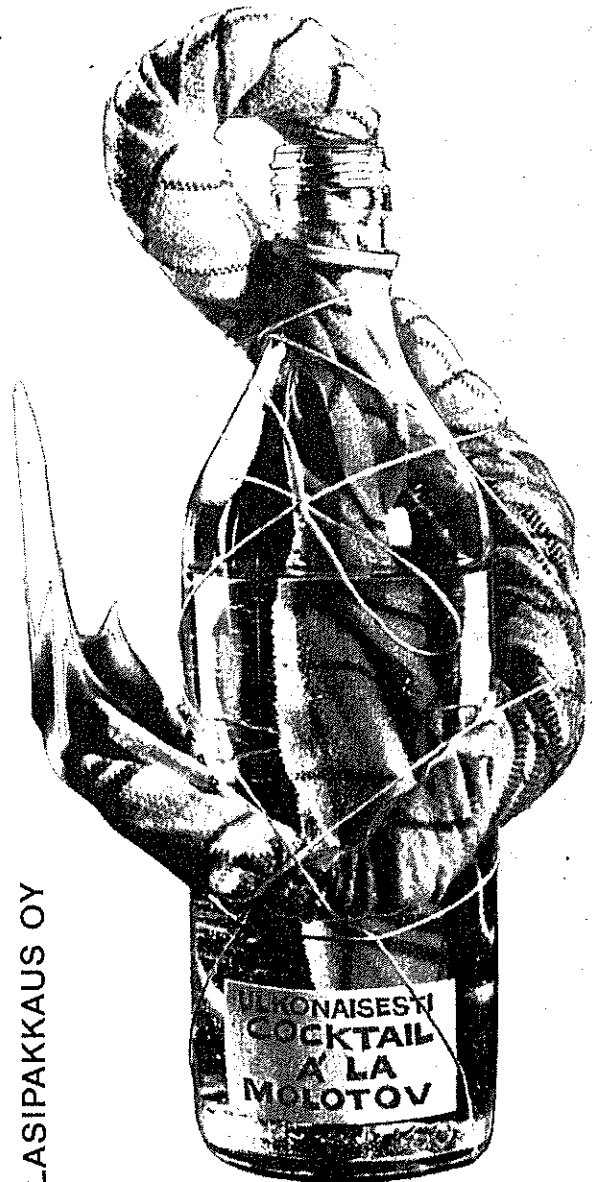
Mikäli vastaaja haluaa, että esim viime vuosina tapahtuneet ylennykset otetaan huomioon, ao:n valokuvan suhteen, kehoitetaan häntä lähettämään itse haluamansalainen kuva matriikkelin toimituskunnalle, koska esim PE/Kuvakeskuksesta ei evp-ylennetyistä tällaista voi saada. Kuvan taakse pyydetään merkitsemään sotarvo, täydellinen nimi, syntäika, kadetti-numero ja -kurssi. Kuvan koko pyydetään rajoittamaan ns passikuvan kokoon.

Lomakkeen avulla halutaan myös tarkistaa uuden matriikkelin tuleva painostarve ja tätä varten pyydetään jokaista panemaan rastin lomakkeen 1. sivun oikeassa alakulmassa varattuun tilaan. Ennakkomerkintä tullaan suorittamaan erikseen.

Hollming Oy

RAUMA

maailman tehokkaimmat juomat on kautta aikojen pakattu lasiin

Lukijoilta

Motto:

*Concordia parvae res crescunt,
discordia maximae dilabuntur*

Ajatuksia yhteishengestä

"Yhteishengen avulla pienetkin valtiot kasvavat, kun taas suurimmat tuhoutuvat epäsovun vallitessa". Tämä moton ajatus on luonnollisesti ollut tunnettu ja tunnustettu ihmiskunnan keskuudessa jo kehityksemme alkuvaiheessa ja tänäkin päivänä yhteishenki tai sen puute tuntuu kaikkialla jokapäiväisessä elämässämme. Korostetusti asia tulee esille suurten mullistusten ja yleismaailmallisten katastrofien yhteydessä.

Yllämerkitystä asussa mottolauseen esitti noin 2000 vuotta sitten roomalainen Gaius Sallustius Crispus, joka yläluokkaan kuuluvana osallistui ajan tavan mukaan poliittiseen elämään valtion palveluksessa, mutta vetäytyi myöhemmin syrjään ryhtyen kirjoittamaan katkelmia Rooman historiasta. Sallustius eli tasavallan levottomina loppuaikoina ja oli täysin tietoinen julkisessa elämässä ja yleensä valtakunnan johtoelämissä ja muuallakin vallitsevasta huonosta hengestä ja korruptiosta. Hänen kuvauksensa asiasta on erittäin havainnollinen ja soveltuisi ehkä nykyisenkin päivälehdien palstoille: "Kunniantunnon, epäitsekkyuden ja hyveen tilalla rehottivat röyhkeys, lahjonta ja ahneus. Ihmiset ottivat huomioon vain omat hyötynäkökohtansa ja yrittivät mieluummin tehdä hyvän vaikutuksen kuin olla hyviä. Kun rikkautta ruvettiin pitämään kunniaakaan ja se toi mukanaan mainetta, mahtia ja poliittista vaikutusvaltaa, alkoi moraalinen taju tylsistyä, köyhyys muuttui häpeäksi ja nuhteettomuutta alettiin pitää pahansuopuutena. Rikkaudet levittivät nuorisoon nautinnonhalua ja ahneutta ja niiden mukana ylimielisyyttä. Vallassa olevat toimivat ikäänkuin vääryyden tekeminen olisi vallan osoitus."

Sallustius myöntää itsekkin nuorena poliitikkona syyllistyneensä tällaiseen epämoraaliseen toimintaan, mutta oivaltaneensa myöhemmällä iällä sen vahingollisuuden kansakunnan tulevaisuutta ajatellen. Hän oliikin yksinvaltiuden kannattaja ehkä juuri siksi, koska arveli vain lujan johdon avulla voitavan poistaa valtakuntaa jäytävä turmelus. Tämä edellytti johdolta korkeaa moraalista tasoa, jolle erityisesti vallan ja rahan himo olisivat vieraita. Vain tällainen johto voisi luoda lujan yhteishengen kansalaisiin ja pitää valtion koossa vaikeinakin aikoina. Kuten tunnettua Rooma-

sai keisarinsa, joista osa oli taitavia, kansakunnan parasta ajattelevia ja lujaa yhteishenkeä vaalivia johtajia, mutta mitä pitemmälle aika kului sitä enemmän yleistyi häikäilemätön vallan himo ja oman edun tavoittelu, jotka hävittivät valtion olemassaolon perusteita. Ja noin 400-vuoden kuluttua Sallustiuksen jälkeeseen Rooman maailmanvallan läntinen osa tuhoutui lähinnä juuri niihin heikkouksiin, joita vastaan hän oli kiivailnut.

Entä nyt? Yhteishengen merkitys ja sen vaikutus nyky-yhteiskuntaan ei varmaankaan ole menettänyt tehoaan. Kaikkialla kansakuntien viime aikojenkin historiassa voimme todeta jotain suurta saavutetun vain voinnakaan yhteishengen avulla ja sen puuttuminen taas on merkinnyt väistämätöntä tappiota. Oma kansammehan on tästä elävänä esimerkkinä. Syystä tuntuuakin ihmeelliseltä asian merkitystä ajatellen se välinpitämättömyys ja innostuksen puute, mikä valitsee kansakuntamme yhteishengen vaalimisessa. Kansalaisiamme ei kouluteta eikä kasvateta yhteishenkeä luovaan ajatteluun ja toimintaan. Muutamat vuosittaiset juhlapuheet eivät vie asiaa eteenpäin, vaan tarvittaisiin jatkuvaa toimintaa ja nimenomaan tekoja, jotka koituisivat kaikkien yhteiseksi parhaaksi. Aikaisemmat sukupolvet ovat ehkä nykyistä enemmän kiinnittäneet huomiota yhteishengen vaalimiseen, mutta toiminta on valitettavasti paljolta jäänyt vain puheiden ja kirjoitusten asteelle. Innostusta kuvaa esim. kunnianarvoisan Ateneum-rakennuksemme friisiin kirjoitettu motto-lauseen alkuosa, jota kumminkin nykyisin tuskin kukaan huomaa, saati sitten ymmärtää sen sanoman.

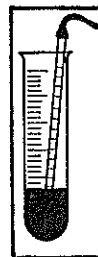
Nykyajan ihminen vaatii yhteishengen luomiseksi enemmän tekoja — jotain, johon voi perustaa elämänsä ja olemisensa ja johon kaikkinaisen toimeentulo voidaan pohjata. Tällainen vaatimus, kaikkien mahdollisuudesta saavuttaa inhimillisen elämän perustekijät, saakin varmasti yleisen hyväksymisen ja on selvää, että yhteishenkeä muodostettaessa ei niiden puuttumista voida korvata puheilla tai lupauksilla. Mikäli meidän kohdallamme halutaan yksilöidä näitä perusvaatimuksia voitaneen päätyä esim seuraaviin kohteisiin tosin melkoisesti yleistäen ja pelkistäen: asunto, ruoka, työ ja vaatteet.

Vaatimukset tuntuvat vähäisiltä ottaen huomioon tämän laajan ja rikkaan maan, jossa asumme, mutta lähemmin tarkasteltuna on kuitenkin todettavissa, että toteuttamisaste näidenkin kohdalta on luvottoman heikko. Useat, varsinkin asutustaajamien ihmiset asuvat vielä laina-asunnoissa vuokranantajien mieliteoista riippuvaisina kuten ennen torpparit maalla. Tällaiset asuntotorpparit, joilla ei ole taloudellisia mahdollisuuksia oman asunnon hankkimiseen, muo-

RIITTÄÄKÖ RAUTA?

Anemia on seuraus kauan jatkuneesta raudanpuutteesta

Raudanpuutteessa ehtyvät ensin kudosten rautavarastot. Seuraava vaihe on veren hemoglobiinin väheneminen eli anemia, joka on siis seuraus jo pitkään jatkuneesta raudanpuutteesta. Mitä pienemmät elimistön rautavarastot ovat, sitä nopeammin syntyy varsinainen raudanpuuteanemia, mikäli raudan saanti ei ole riittävää.

Raudan kulutus määrää raudan tarpeen

Erityisen alttiita raudanpuutteelle ovat lapset — varsinkin voimakkaina kasvukausina — sekä odottavat äidit. Heillä raudan kulutus on suuri. Raudantarve lisääntyy myös huomattavasti leikkauksipotilailla ja yleensä verenvuotojen jälkeen.

Tutkimusten mukaan raudanpuute on suomalaisten tavallisin puutostauti. Sitä esiintyy kaikenikäisillä, niin naisilla, miehillä kuin lapsillakin. Syy raudanpuutteen yleisyyteen on yksipuolinen ruokavaliomme.

BONAFER ESTÄÄ RAUDANPUUTTEEN ENNAKOLTA
Vahva suomalainen rautalääke BONAFER estää anemian ennakkolta ja korjaa raudanpuutteesta aiheutuneen anemian. BONAFER-holtoa on jatkettava useita kuukausia, niin että myös elimistön ehtyneet rautavarastot täyttyvät.

TIE RIITTÄVÄÄN RAUTAAN ON
BONAFER

Imeväisille   BONAFER siirappi
Lapsille Lasten   BONAFER tabletti
Aikuisille   BONAFER tabletti

Apteekeista reseptittä

ORION

ENSOLIITTI

uusi tyyli seinästä seinään

Viimeistely ja helppohoitoinen seinälevy kaikkialle missä tarvitaan kaunista ja hillittyä seinäpintaa. ENSOLIITTI on valmistettu Puolikovasta Insuliittilevystä, joka tunnetaan jäykkänä, tasa-aineisena ja molemmilta pinnoiltaan sileänä rakennuslevynä. Levy on pontattu ja öljykarkaistu. Taustapuoli on kosteussuojattu muovimaalilla ja pinta pohjamaalattu, hiottu ja viimeistely melamiinipohjaisella polttomallilla.

ENSOLIITTI on taloudellinen ratkaisu, koska se kiinnitetään suoraan rakenteen runkoon!

Värisävyt

Puolikiiltävänä: harmaa ja ruskea
Kiiltävänä: valkoinen ja pastellinsininen.

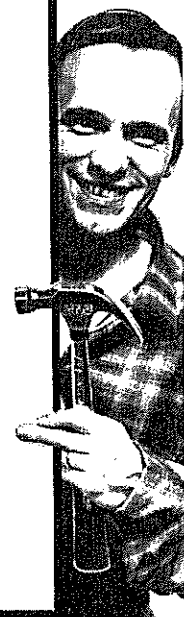
Vakiokoko: 60 x 260 cm, paksuus 10 mm.

ENSOLIITTIA työstetään tavallisin puutyövälinein.

ENSOLIITTIA myyvät rauta- ja rakennustarvikeliikkeet.

ENSO-GUTZEIT OSAKEYHTIÖ

INSULIITITEHTAAT, KARHULA

dostavat yhteishengelle erittäin vaarallisen rasituksen, josta ennen kansalaissotaa vallinnut torppariky-symyksemme on varoittavana esimerkkinä. Ruokaan nähden on tilanne meillä toki ratkaisevasti parempi kuin kehitysmaissa, mutta esim. työttömän perheenhuoltajan ajatukset eivät varmastikaan ole kovinkaan myönteisiä yhteiselle asialle. Nälkähän on tunnetusti voima, joka saa ihmisen unohtamaan kaiken ihmillisyyden. Meillä vallitseva työvoiman vajaakäyttö ei ole omiaan sekään nostattamaan yhteishenkeä. Kansalaisiammehan on yksistään Ruotsissa noin neljännesmiljoona, kymmeniätuhansia on muualla ja kotimaassa lähentelee työttömien luku sataatuhatta. Asian sijoittamiseksi oikeaan mittakaavaan voisimme kuvitella, että esim. Tampereen, Turun ja Lahden kaupunkien asukkaille ilmoitettaisiin, että heidän työpanostaan ei enää tarvita tässä maassa.

On selvää, että näiden perusvaatimusten toteuttamiseksi ei sinänsä luo yhteishenkeä, mutta ne muodostavat kuitenkin ne välttämättömät ehdot, joita ilman asiaa ei voida ratkaista. Vasta tältä pohjalta voidaan lähteä luomaan koko kansaan sellaista yhteishenkeä, jonka voimme olettaa kestävän kaikissa tilanteissa.

Kansasta koottava armeija saa perinnökseen kansan yhteishengen, jonka lujuus tai heikkous voi tällöin, kriisin ollessa jo tapahtunut tosiasia, vaikuttaa koko kansakunnan olemassaoloon. Tämän vuoksi onkin luonnollista ja välttämätöntä, että yhteishenkeä pyritään myös armeijassa lujittamaan aina ja kaikkialla. Varsinkin sodan aikana on ko. toiminnan kohdistuttava mahdollisimman laajasti eri aloille ja erilaisissa muodoissa niin hyvin kotialueella kuin sotatoimialueellakin, mutta toiminnan pohja on kuitenkin luotava jo rauhan aikana.

Meille tähän tarjoutuukin erimoinen tilaisuus yleisen asevelvollisuuden ansiosta. Juuri varusmies-aikanahan saadaan erilaisista yhteiskunnallisista olosuhteista lähtöisin olevat nuoret miehet välittömään kosketukseen toistensa kanssa. Heidät saadaan tutustumaan toisiinsa ja toistensa näkökantoihin varsinkin palveluksen ulkopuolella tapahtuvan kanssakäymisen yhteydessä. Mielipiteiden muodostusta voidaan ohjata oikeaan suuntaan ja saadaan luotua keskinäistä ymmärtämystä, mikä on välttämätöntä yhteishengen syntymiselle. Tässä mielessä hyvin käytetty varusmies aika ei voi olla vaikuttamatta positiivisesti koko kansan yhteishenkeen.

Kantahenkilöstön asenne ja sen keskuudessa vallitseva henki ovat avainasemassa yhteishenkeä puolustusvoimiin luotaessa. On ensiarvoisen tärkeää, että henkilöstön keskuudessa vallitsee keskinäinen luottamus ja arvostus. Oman edun tavoittelu ja väärä kil-

pailuhenki, joilla pyritään eteenpäin keinoja kaih-tamatta ja omien tovereidenkin kustannuksella, olisi saatava poistetuksi puolustuslaitoksen piiristä.

Meillehän on kaikille jo sotakoulusta hyvinkin tuttu ns pyrkyri-tyyppi, joka siellä on verraten harmiton ilmestys, johtuen kouluissa vallitsevasta kiinteästä kanssakäymisestä ja yhteiskurista. Tilanne muuttuu kuitenkin vaarallisemmaksi, kun nämä luonteenlaadut pääsevät toimimaan vapaammissa puitteissa. Häikäilemätön oman edun tavoittelu johtaa jopa pikkurukol-liseen keinotteluun saakka. Muodostuu ryhmäkuntia, jotka kellokkaansa johdolla ajavat vain omaa suosik-kiinjaansa eteenpäin. On ilmeistä, että tällainen toi-minta ei sopua rakenna, vaan se aikaansaa eräänlaisen kaikkien sodan kaikkia vastaan, jossa yhteinen etu ja yhteishenki otetaan huomioon vain kunkin oman tarpeen mukaan. Varsinaiset tehtävät jäävät taka-alalle ja nekin, jotka eivät halua osallistua täl-kaiseen "taisteluun paikasta auringossa" suuntaavat mielenkiintonsa muille aloille. Nuorien upseereiden kohdalla tämä lieneekin käytännöllinen välttämättö-myys, koska suurin osa heistä joutuisi näissä olosuh-teissa eroamaan viimeistään täytettyään 50-vuotta, jolloin toisaalta esim. perhe- ym elämän osalta me-not eivät vielä suinkaan ole laskusuunnassa.

Mitä korkeammalla tasolla korruptiota esiintyy sitä tuhoisimmat ovat seuraukset, ja tällöin on mahdollisuus ulkovaikkojenkin sekaantumisesta asiaan hyvin todennäköinen, kuten historia selvästi osoittaa. Vertaus isänmaan myymisestä hernerokasta saattaa toteutua melkein kirjaimellisesti.

On turhaa puhua armeijan materiaalisesta valmiudesta, jos ei olla varmoja siitä, että joukkoihin saadaan elävä yhteishenki. Tuoreessa muistissahan ovat vielä tapahtumat Siinain autiomaassa, jolloin erittäin hyvin varustetut joukot muutamassa päivässä muuttuivat pakenevaksi laumaksi, ilman johtoa ja varusteita, ainoana ajatuksena päästä pois mahdollisimman pian ja mahdollisimman kauas. Kuvaavaa ja täysin odotettua olivat myös ne saapasrivit, jotka reunistivat tätä fellahien tuskien tietä. Saappaathan ovat tällaisessa tilanteessa vain haitaksi niille, joilla ei ole vuosituhansien aikana ollut varaa totuttautua jalkineisiin.

Tätä taustaa vasten ajateltuna eivät mitkään yhteishengen lujittamiseksi suoritettut toimenpiteet tunnu tarpeettomilta. Kaikin tavoinhan olisi pyrittävä poistamaan mahdollisuus oman armeijamme joutumisesta kriisin sattuessa vastaavaan tilanteeseen, jolloin vain kiväärin ja suojanaamarin olisivat tämän synkeän tien tienviittoina.

Vestigia terrent! Jäljet pelottavat!

"Kadetti evp"

Enemmän kuin rommi

ALKO 165

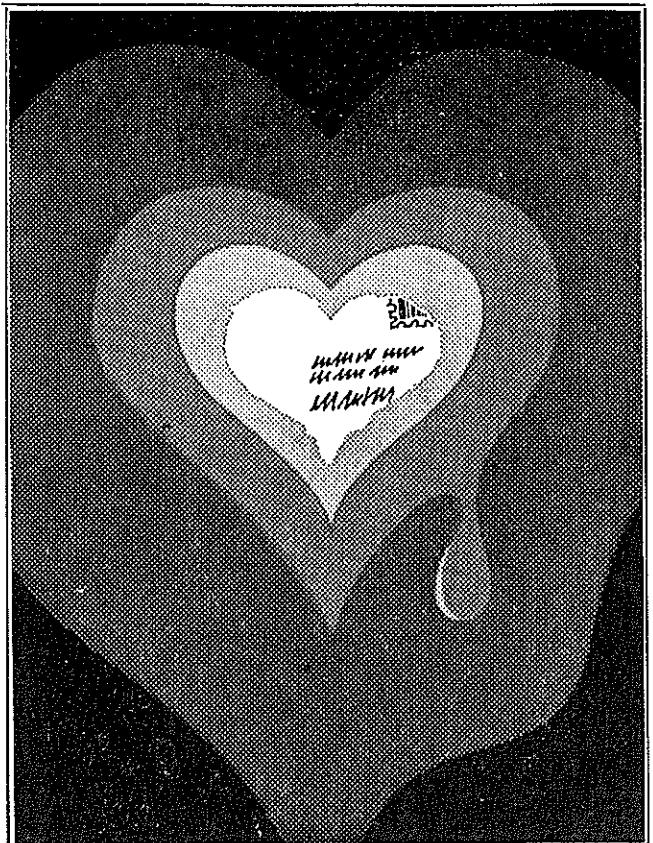

Bacardi — maailman pehmein valkoinen rommi. Bacardi sopii sekoituksena miltei mihin hyvänsä. Bacardi ja cola. Bacardi ja tonic. Bacardi ja lime. Kokeilkaa näitä. Tai keksikää muita. Toteatte että Bacardi on enemmän kuin rommi.

Bacardi

rommin maailmanmerkki

'BACARDI' ja lepakkotunnus ovat Bacardi & Company Limited yhtiön rekisteröimiä tavaramerkkejä.

joku odottaa kirjettäsi

... omainen, ystävä, tuttava.

Kirje on lämmin tapa osoittaa toiselle, että muistat häntä.

Se lähentää kaukaisetkin kanssaihmiset toisiinsa.

Kirjeessä kulkevat kaivatut tiedot elämäsi tapahtumista — suurista ja pienistä — iloista ja suruista — matkojen taakse, missä niitä odotetaan ja mistä Sinä vuorollasi saat odotetun kirjetervehdyksen.

Kirjeen postimaksu sekä kotimaassa että ulkomaille on vain 40 p.

Kadettipalsta

Pohjolan merikadetit Turussa

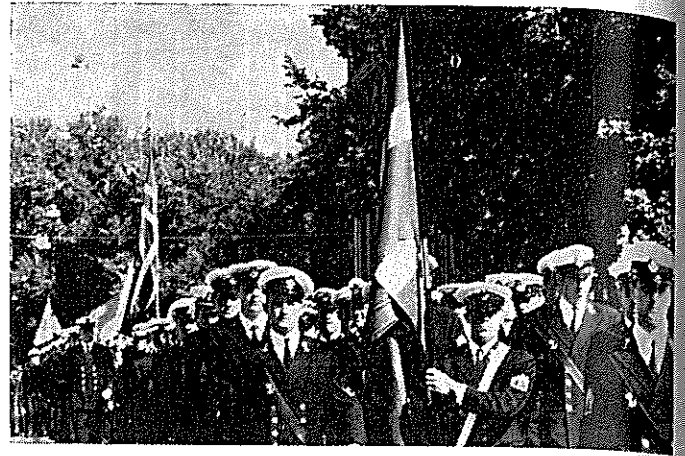
*"Tämmöttösist mairinnousuist
määki tykkään"*

*Turkulainen taksimies
kadettipäivien aikana*

Kadetit E Rämö ja M Mäkinen

Perjantaina elokuun 1. päivän aamuna kaikuiivat vaskisävelet Aurajoen suistossa. Tämä oli avausmerkki 21. pohjoismaisille merikadettipäiville Suomen Turussa. Se oli myös lähtölaukaus Turun tytöille, joilla oli edessään monia särjenpaistajaisia saapuvien ja jo paikalla olevien pitkien, komeiden, vaaleiden viikinkien kanssa. Nuo sävelet toivat muutoksen myös "Matti Kurjen" kadettien päiväohjelmaan: Panttiin pensselit sanaan, rukkasat naukaan ja tilalle kaitettiin laivan uumenista jo hieman kellastumaan päässeet hellelaksit sekä hankkiuduttiin vastaanottamaan vieraita. Vieraiden aluksia lipuikin jo Aurajokeen koko rännin täydeltä ja kiinnityksen jälkeen päästiin käsiksi varsinaiseen ohjelmaan.

Ensimmäinen virallinen kosketus vieraisiin saatiin kadettilounailla, jotka pidettiin päivittäin kunkin maan koululaivalla, ja joihin osallistui aina viisi kadettia kustakin maasta. Lounaat olivatkin niitä miellyttävimpiä tilaisuuksia — mahtoikohan johtua pienestä porukasta ja pilsneristä. Välitön tunnelma

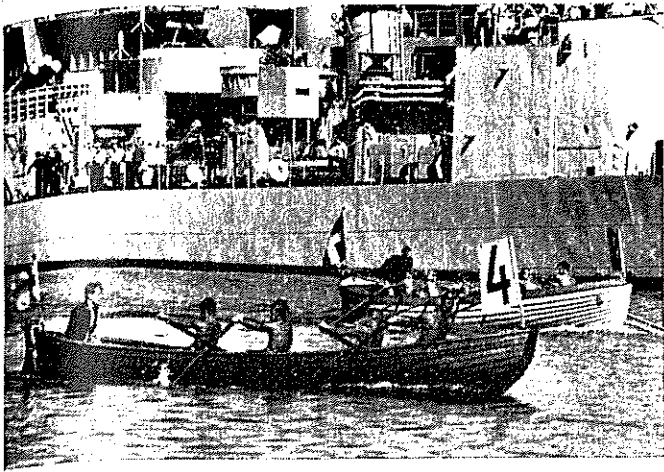

Kuva 1. Käytiin kirkossa . . .

kuului aina kuvaan niinkuin koko päivien aikana. Norjan koululaivalla "Haakon VII" lounastettiin Suomen sotatipun varjossa ja uteluihin sen alkuperästä saatiin norjalaisilta vastaukseksi vain salaperäistä hymyä. Merikadettipäivien luonteeseenhan kuuluu vanhana perinteenä pikku matkamuistojen hankkiminen vierailta aluksilta aina tilaisuuden tullen. Suomalaisen tämän kesän souvenir, tanskalainen päällikköyksiö, kuului vielä alkupäivinä koululaiva "Møenin" omaisuuteen.

Kadettilounailla oltaisiinkin istuttu joka päivä vaikka iltaan asti, elleivät iltapäivien urheilukilpailut olisi vaatineet ahkeraa osanottoa. Perjantaina olivat vuorossa heti käsipallo-ottelut, lauantaina uinti ja soutu kilpailut sekä maanantaina varsinaiset jännitysmomentit, pistooliammunta ja yleisurheilu. "Härman" kadettipojista leivottiin päivien aikana todellisia kymmenottelijoita, tosin hieman normaalista poikkeavalla lajikokoonpanolla. Ei ollut harvinaista, että sama kadetti, joka eilen oli pelannut Suomen käsipallojoukkueessa sekä ollut kärkisijoilla illan oluenjuontikilvoittelussa, nähtiin tänään Turun urheilupuistossa 1500 m:n lähtöviivalla. Samaa miespoloista jouduttiin vielä kirittämään, koska kuulantyyöntövuoro lähenei uhkaavasti ja pääportilla odotteli Ruotsin koululaivan "Älvsnabbenin" coctailkutsuille vievä linja-auto.

Varsinaisessa urheilussa oli suomalaisten kadettien sijoitus odotusten mukainen, sillä neljäs sija yhteispisteissä oli väistämättömästi isäntäjoukkueen. Kaikki 20 suomalaista käsipalloilija-uimari-soutaja-ampuja-juoksijakadettia panivat kyllä parastaan, mutta joskaan tämä paras ei ihan riitä esim 122 ruotsalaiskadetista valittua valiojoukkuetta vastaan, niin saavutettu sijoitus kuitenkin on tosiaan kunnias — ja neljäs. "Matti Kurjen" kannella se pienikin ponnisti ja kilpailut sujuivat hyvän kadettihuumorin merkeissä. Turun urheilupuiston tunnelmaa voi-

Kuva 2. . . . ja soudettiin kilpaa

taisiin hyvin verrata stadionin vastaavaan Suomi—Ruotsi ottelujen aikana, sillä kadettikannustajia kylä riitti, ainoastaan isäntämaalle ei ikävä kyllä riittänyt, koska kaikki olivat itse urheilemassa.

Illat päivien aikana alkoivat aina komeasti cocktailkutsuilla, jotka kukin koululaiva vuorollaan järjesti. "Matti Kurjella" oli kunnia aloittaa heti perjantai-iltana. Kutsuilla toimivat nuorimman kurssin kadetit kyyppareina, siis sekin erikoistuminen vielä monipuoliselle urheiluseurusteluvirtuosoille. Hommien loputtua olikin hyvä rynnätä vieraiden ja tutujien kanssa Turun kaupungin uhraamille illallistansseille. Tanssit ja illallinen olivat varsin mielinjäävä tilaisuus, niin paljon kuin alkuihlasta vain mieleen jäi. Turun kaupungille tästäkin suurkiitos.

Muut illat — palveluksen salliessa — jatkuivat cocktailkutsujen jälkeen kadetinomaisesti vieraitten kanssa milloin missäkin. Kadeteilla ei kielivaikeuksia esiintynyt sen paremmin kuin turkulaisilla työilläkään, vaikka monet heistä laivastopukuisia sinitakkeja pöirittivätkin sanakirja kädessään. Turkulaiset huvipaikat ottivat kadetit avosylin vastaan, nostipa orkesteri parissa paikassa jopa "ankkurit ylös" vieraiden kunniaksi. Illat kuluivat rattoisasti hyvin myöhään ja onnitella sai kadettipoika itseään, jos aamuksi ehti lipunnostoon.

Kovimpiin koitoksiin kuului epäilemättä sunnuntainen marssi juhlaumalanpalvelukseen ja takaisin tumma puku päällä lämpömittarin osoittaessa +27°C. Tappioita siitäkin urakasta selvittiin, vaikka monen kadetin otsalta valui hiki ja mieli näytti jo halajavan takaisin veden äärelle.

Kokonaisuutena jäi kadettipäivistä erittäin miellyttävä muisto, eikä eron hetkelläkään vaivattu synkkyyteen. Vanhan tavan mukaan isännät saattoivat vierailevat osastot avomerelle. Merimieshuumorin sävyttämä viestituskustelu päättyi hyvänmatkan toivotuksiin, joihin vastattiin "ensi kesänä Ystadissa".

(Kuvat Turun Sanomat)

Miltä maistuu maailman suosituin kahvi? Brasilialta.

TUKO BRASILIA on maailman suosituinta kahvityyppiä, jota juodaan eniten mm. USA:ssa ja Ruotsissa.

Maistakaapa!

2,95

1/4 kg. ovh.

TUKO
kahvia

Pohjoismaiden kadettipäivät Helsingissä 5.–8. 6. 1969

Kad S Kepponen

Sunnuntai-iltapäivällä 8. kesäkuuta puhkesi rankkasade Helsingissä — ikäänkuin merkiksi juhlien päätymisestä. Kolmen päivän ajan oli aurinko paahtanut Santahaminassa khaki- ja kenttäharmaita pukuja; oli pidetty Pohjoismaiden Kadettikokous — Nordiskt Kadettmöte.

Kokous alkoi torstaina yhteispohjoismaisella kadetti-illalla. Heti alussa vallinnut välitön tunnelma oli omiaan kaatamaan kieli- ym muureja ja myöhemmin jalkapainiottelujen ollessa kiivaimmillaan tuntui-kin paikalla olleen vain joukko mitä ihmeellisintä sekakieltä puhuvia nuoria miehiä. Illan tyylikkääksi lopuksi jäähdytti eräs suomalaisista kadeteista tovereittensa myötävaikutuksella koko osaston puolesta Suomenlahdessa saaden raikuvat suosionsoitukset. Samana iltana saivat vieraat vielä tuntuman saunaan, josta tulikin eräs suosituimpia kohtauspaikkoja.

Perjantaiamuna suoritettiin kokouksen virallinen avaus Kadettikoulun urheilukentällä.

Kadettikoulun johtajan ev Haaksalon ilmoitettua koulun kenrli Haltulle oli vuorossa upseerien ja kadettien rivistöjen tarkistus ja koulutuspäällikön avauspuhe. Juhlallinen kunkin pohjoismaan lipun nosto ja seppeleen lasku Sankariaulassa päätti sotilaallisen arvokkaan tilaisuuden.

Pohjoismaisten Kadettipäivien perinteelliseen ohjelmaan ovat aina kuuluneet kamppailut erilaisissa urheilulajeissa, niin myös nyt. Jalkapalloilijat virittelivät pelihenkeään kentällä ja varsinaiset pelin ”tuntijat” kentän reunoilla. Omille joukkueille huudettiin kuin Suomi—Ruotsi maaottelussa ja mikäli omia ei sattunut olemaan kentällä, solmittiin epävirallisia sotilasliittoja ja kannatettiin jompaa kumpaa pelaavista joukkueista.

Penkkiruheilijoille oli lisäksi tarjolla jalkapallon lomassa yleisurheilua, ammuntaa ja uintia joten asetelma vastasi hyvin vanhojen roomalaisten ilonpitoa: gladiaattorit taistelivat areenalla ja kansa viihdytti itseään katselemalla heitä, keskustelemalla henkevästi ja nauttimalla ”Baccuksen antimia”.

Tuloksethan eivät yleensä ole näytelleet näissä kilpailuissa virallista osaa, mutta korvaukseksi siitä, että Kadettikoulun vieraanvaraisesti antoi etusijan jalkapallon loppuottelussa muille, saavutettiin muissa lajeissa tuloksia joiden perusteella voidaan todeta pistevoiton liukuneen hienokseltaan kotiin.

Perjantain koitoksiin kuului vielä nk teetanssiaiset Kallion virastotalolla Helsingin kaupungin vieraina. Tässä tilaisuudessa esitettiin myös lähes sata suomalaista neitoa poikamieskadettien daameiksi illallistanssiaisiin. Osa vieraista tosin saattoi tuoda daamin mukanaan kotimaasta — uutta sekini Kadettipäivillä.

Lauantain ohjelmassa oli varsinaisesti vain jalkapallon loppuottelu ja illallistanssiaiset. Viimemainit-

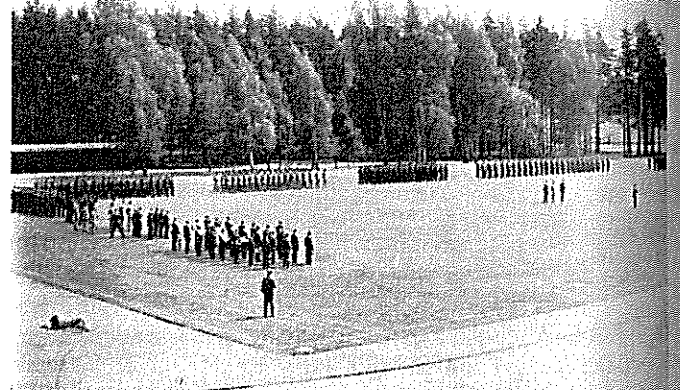
tuja voidaankin pitää päivien kohokohtana. Tilaisuudessa saattoi aistia jotain entisaikojen puku- ym loistosta; nähtiinhän juhlassa oman tutun perinteistä rikkaan juhlapukumme rinnalla mm työttöhattuisia norjalaisia ja tanskalaisia ”luurankotakkeineen”. Juhlien loistokkuuden kruunasivat luonnollisesti viehättävät daamit kaikista Pohjoismaista.

Illallisen jälkeen ennen tanssin alkua oli ulos järjestetty vaihtelevaa ohjelmaa jonka päätteeksi nähtiin ilotulitus tosi sotilaallisella paukkeella ja leimahduksilla.

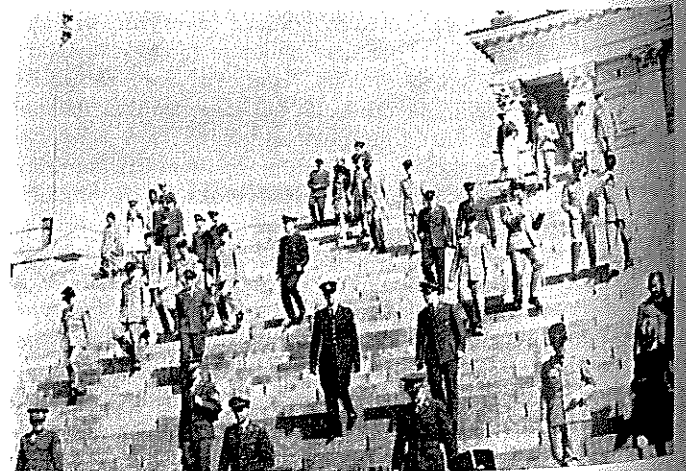
Hyvät juhlat loppuivat ajoissa ja niinpä näittenkin tanssiaisten viimeiset tahdit kajahtivat vähän ennen auringon nousua. Viimeinen päivä, sunnuntai, sisälsi mm jumalanpalveluksen Helsingin tuomiokirkossa. Kukin veisasi omalla kielellään mutta kaikki samalla nuotilla!

Viralliseen ohjelmaan kuului lisäksi seppeleenlasku Hietaniemessä ja päättäjätilaisuus urheilukentällä. Viikkojen uutierien valmistelujen antamalla varmuudella onnistuneesti läpiviedyt Kadettipäivät päättyivät Kadettikoulun johtajan lopettajaisanojen jälkeen lippujen laskuun ja 30-vuotisen sodan marssiin.

Näkemiin Oslossa ensi kesänä!

Kuva 1. Avajaistilaisuus Kadettikoulun urheilukentällä

Kuva 2. Osanottajia palaamassa Helsingin tuomiokirkosta

Kolme vuosikymmentä... Aika avartaa perspektiivit — mistä lopulta oli kysymys? 1930-luvun iltaruskon ajasta voidaan tänään antaa selventävä, kiihkoton, perusteltu raportti.

TÄMÄ KIRJA SEN TEKEE

Lähdeaineistoa idästä ja lännestä: noin 30 eri teosta, kirjoituksia, haastatteluja, silminnäkijäin raportteja, eduskunnan pöytäkirjoja, arkistojen kätöksissä ollutta materiaalia... Tinkimättömän objektiivinen kokoomateos, sivu sivulta kuin parasta jännäriä.

Mainilan laukaukset on kirja kaikille jotka kokivat tuon ajan vaiheet ja kaikille joita kiinnostaa itsenäisyytemme historia.

Yli 200 sivua.

Kuvitettu

Hinta sidottuna 15:—

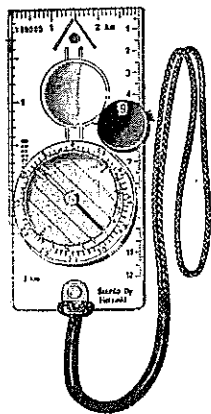
nidottuna 12:—

Toimittanut Raimo Seppälä
Kustantaja Tampereen Kirjapaino-Oy

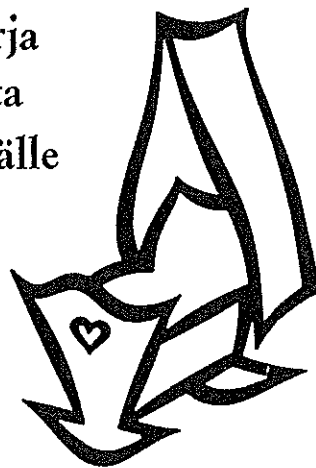
Suunnistajan SUUNTO kompassi

- maailman-
kuulua
tarkkuutta

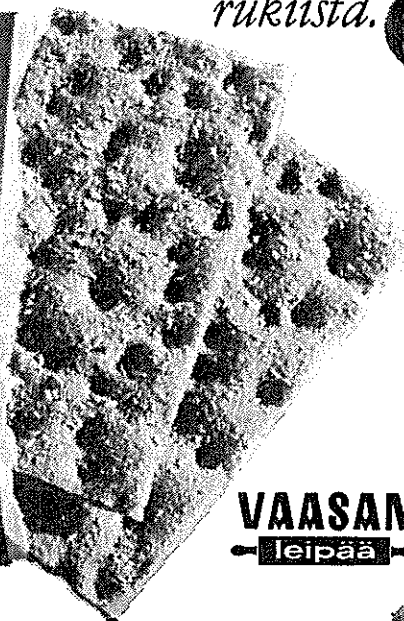
NATUSAN

- lastenhoitosarja
pienelle, mutta
Hyvin Tärkeälle
Henkilölle

OY ALFRED BENZON AB

pitäkää murealla KUNTO-näkkileivällä. Se on
kuntoa yllä tosi tuhtia ruokaleipää, ra-
vitsevaa ja terveellistä. Kyllä
KUNTO kunnon kohottaa — onhan se leivottu kokojyvä-
rukiista.

VAASAN
leipää

NYT UUDET OPINTOLAINAT POSTIPANKISTA.

Ohjekirjasen ja hakemuskaavakkeita
saatte lähimmästä postista tai
Postipankin konttorista.

POSTIPANKKI

Kadettioppilaskunta hyppää

Kadetti H Lavia

Jalat ulos... mene! Sekunnin murto-osan epäröinti, vatalon heilautus ja jännitys, ja mies irtoaa koneesta, laskien, jos muistaa, niinkuin ohjeet määräävät, sata-yksi, satakaksi, satakolme, sataneljä. Sitten tuntuukin jo hartioissa hihnojen armelias nykäys ja silmätkin jo uskaltaa avata. Siinä nyt leijut puolessa välin maata ja taivasta, tarkastat mitään tajuamattomin silmin onko kupu ehjä, onko varjossa vajaatoimintoja ja alat valmistautua maahan tuloon. Ennenkuin jalkasi koskettavat kentän kanervaista pintaa, ehdit kuitenkin katsahtaa ympärillesi ja nähdä väreilevän kuuman kevätkesän maiseman, korkealta, kotkan olinsijoilta. Ja sisälläsi on huikaiseva tunne omasta rohkeudesta ja koko olemuksen painottomuudesta. Mutta sitten lähestyykin jo maa huimaa vauhtia. Nopea ajelehtimissuunnan tarkistus, hyvä maahan-tuloasento, polvet ja jalkaterät yhdessä, leuka rintaan kiinni, tömähdys ja kierähdys, varjon nopea kokoa-minen kentän tyynessä pinnassa, ja olet tehnyt ensimmäisen laskuvarjohyppösi! Se alkoi kun...

Syksyllä 1968 perustettiin Kadettikoulun oppilaskuntaan uusi harrastuskerho: laskuvarjokerho. Ajatusten alkuunpanijoina olivat Laskuvarjojääkärikoulussa varusmiespalveluksensa suorittaneet kadetit. Mukaan tultiin alusta alkaen innokkaasti ja suorittamansa peruskurssin lopuksi teki 36 kadettia ensimmäisen laskuvarjohyppönsä. Hyvin ilahduttavana seikkana oli se, että kerholaiset jakautuivat suurinpiirtein tasan kaikkien kolmen vuosikurssin osalle.

Kerho toimii Utin laskuvarjokerhon alaosastona. Tästä johtuen hyppy suoritettiin sen koneita ja varusteita käyttäen Utissa. Maakoulutus aloitettiin syyskuun 18. päivänä, jolloin mukana oli 15 kadettia 53. kadettikurssilta, silloiselta kolmannelta vuosikurssilta. Pian tulivat mukaan myös toinen ja ensimmäinen vuosikurssi. Heidän piirissään alkoivat harjoitukset joulukuun alkupäivinä.

Kerhon kouluttajina toimivat sotilashyppykoulutuksen ja siviilikerhojen maakouluttajaluvan saaneet kadetit. Opetusohjelmaan sisältyi niin teoriaa kuin käytännön harjoitteluakin. Lukuisilla oppitunneilla käsiteltiin yleistä laskuvarjotietoutta, varjojen rakennetta ja toimintaa, vajaatoimintoja ja varomääräyksiä, varjon käsittelyä ja pakkaamista, yleensä kaikkea asiaan liittyvää. Harjoitukset taas merkitsivät monien tuntien hikistä kaatuilemista eteen, taakse, sivuille, opeltaessa maahantulotekniikkaa. Aluksi paikaltaan lattialle kaatuen, sitten juosten ja korkeammalta hypäten. Näihin sisältyi myös koneesta lähdön ja ilmalennon aikana tapahtuvan toiminnan opetteleminen: hypättiin kerta toisensa jälkeen uima-altaaseen sen laidalle asetetulta lavalta, kuvitellessa että se oli lento-

Kuva 1. Siinä nyt leijut puolessa välissä maata ja taivasta...

kone, tai istuttiin laskuvarjon valjaita kuvaavassa keinussa toimien opetetulla tavalla kouluttajan kuvaamissa tilanteissa.

Tämä suoritettiin omalla koululla Santahaminassa. Mutta kun kaatumiset ja koneesta lähdöt alkoivat sujua, ja tarpeellinen tieto oli saatu päähän, lähdettiin Uttiin jatkamaan. Oli tornihypyn vuoro. Siitäkin oli kerrottu hurjia juttuja ja kouluttajina toimivat kadetit sanoivat olevansa varmoja siitä, että torni nyt kaatuisi tai valjaat pettäisivät. Hienosti kaikki kuitenkin sujui, vaikka tornista alas katsoessa kummasti vatsanpohjassa vihlaisikin. Ja jos ei ensimmäinen hyppy tornista sujunut kaikkien taiteen sääntöjen mukaan, sai toki kiivetä tekemään toisen, kolmannen ja neljännenkin hypyn.

Tornihypyn lisäksi harjoiteltiin Utissa varjojen pakkaamista sekä viimeisteltiin maahantulotekniikkaa. Kerho tutustui myös Laskuvarjojääkärikouluun,

Kuva 2. "Se" on vielä edesspäin . . .

minkä lisäksi katseltiin pari laskuvarjohyppyä käsittelevää elokuvaa.

Kun jokaisella oli pari hyväksyttyä tornihyppyä saadun maakoulutuksen lisäksi, oli vuorossa ensimmäinen hyppy koneesta. Sen suorittivat 53. kadettikurssin kerholaiset maaliskuun 21. päivänä. Vähän myöhemmin, huhtikuun 5., pääsivät myös 54. ja 55.

Kuva 3. Hyppyvuoroja jonotetaan

Rajaville oy

BETONI- JA BETONITUOTETEHDAS

OULU 53, MITTAMIEHENTIE 4

PUH. 981-42 322

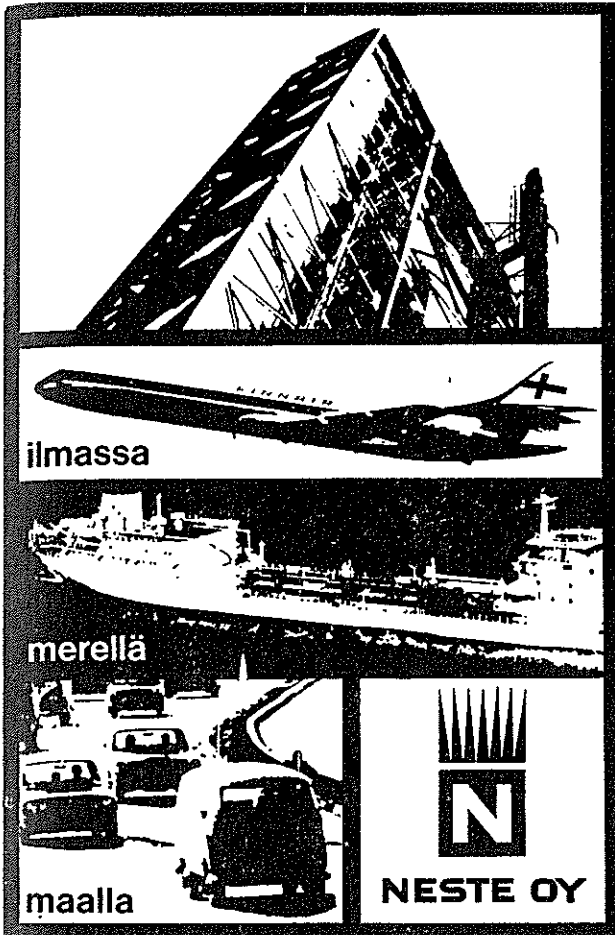
kursseilta olevat kerhon jäsenet ensimmäiselle hyppylleen.

Se, että ensimmäiset hyppyt siirtyivät näinkin pitkälle, johtui lähinnä Utin laskuvarjokerhon huonosta konetilanteesta talvella.

On selvää, etteivät ensimmäiset hyppyt olleet teknisesti täydellisiä. Pikku virheitä löytyi niin koneesta lähdössä kuin maahan tulossakin, taasi joku sekoittaa hypyn vaiheetkin tekemällä kuperkeikan lähtiessään koneesta ja tulemalla tikunjäykkänä maahan. Innostus tätä urheilumuotoa kohtaan kuitenkin yhä kasvoi, sen todistivat hyvin kaupaksi menneet hyppypäiväkirjat sekä päätökset tulla suorittamaan toinen hyppy ensimmäisessä mahdollisessa tilanteessa. Kadettikoulun oppilaskunnan laskuvarjokerhon tarkoituksena onkin lähinnä tutustuttaa asiasta kiinnostuneet kadetit tähän mielenkiintoiseen harrastukseen ja auttaa heidät alkuun, ei niinkään hyppytilaisuuksien järjestäminen kehittyneemmille hyppääjille. Tämä on varsin luonnollista, vaihtuvathan sekä kerhon kouluttajat että muut jäsenet hyvin nopeasti.

Sekä Kadettikoulu että Laskuvarjojääkärikoulu ovat suhtautuneet "varjokerhoon" hyvin myönteisesti. Eihän laskuvarjotoiminta olekaan pelkkää rohkeitten miesten urheilua, vaan sillä on varsin laajat sotilaalliset sovellutukset; se liittyy kiinteästi nykyaikaisen taistelulentän kuvaan.

ilmassa

merellä

maalla

NESTE OY

hyvä muistaa...

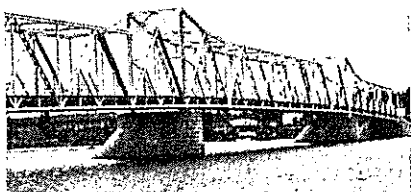

Ei oo
Lahden
voittanutta...

THURE
LARJO

Tornion kaappaus 1944

Tärkeä, ennestään tuntematon osa viime sotiemme historiaa

Tornion kaappaus, jota Mannerheim muistelmissaan kutsuu kansannousuksi, on täysin tuntematon vaihe viime sotiemme historiassa. Everstiluutnantti evp Thure Larjo, joka — silloin majurina — suunnitteli ja johti Tornion kansannousun, kertoo teoksessaan tuon sotiemme historiassa ainutlaatuisen tapahtuman vaiheet yksityiskohtia myöten.

15/19 mk

Uutispaloja

PÄÄSIHTEERIN VAIHTO

Kadettikunnan pääsihteerin tehtäviä tilapäisesti hoitanut evl A. A. Salin luovutti 1. 10. 1969 paikkansa evl evp Arvi Olavi Lopmerelle. Evl evp Lopmeri toimii puolipäivätehtävissä ollen tavoitettavissa aamupäivisin puhelimella 665 137.

Evl evp Lopmeri on syntynyt Porvoossa 7. 5. 1922, valmistunut upseeriksi MaaSK:n 27. kurssilta v 1944. Sotakorkeakoulun hän suoritti vv 1953—54 ja ylennettiin everstiluutnantiksi v 1966. Vakinaisesta palveluksesta hän erosi v 1967.

Kadettikunnan järjestötehtävissä evl evp Lopmeri on toiminut mm vv 1948—49 Kuopion kadp:n sihteerirahastonhoitajana, vv 1955—58 Helsingin kadp:n sihteerinä sekä v 1969 lähtien kadettikunnan hallituksen jäsenenä.

Konttori: Lapinlahdenkatu 31
Myymälä: Keskuskatu 4
Puhelin 646528 (vaihe)
Postiosoite: POSTILOK. 18145
HELSINKI 18.

KADETTIMUSEO SANTAHAMINAAN

Kadettikoulun perinteiden vaalimista varten on nykyiselle Kadettikoululle varattu tilat kadettimuseota varten. Vuonna 1779 perustettiin Haapaniemen kartanoon Rantasalmelle upseereita valmistava koulu, jonka perinteet jatkuvat miltei katkeamatta Haapaniemestä Haminan, Arkadian ja Munkkiniemen kautta nykyiseen paikkaan Santahaminaan.

Koulun perinteitä ei ole tähän mennessä vaalittu niille kuuluvalla tavalla eikä kadetti- ja upseerikoulutukseen liittyvää historiallista materiaalia ole vielä kerätty, talletettu eikä luetteloitu siten, että aineiston valossa voitaisiin seurata kadettikoulutuksen eri vaiheita. Tämän takia Kadettikoulu vetoaa kaikkiin niihin yksityisiin henkilöihin ja yhteisöihin, joilla on mahdollisesti hallussaan kadettikouluille tai niiden oppilaille kuuluneita asusteita, aseita, asiakirjoja tai muita esineitä näiden kokoamiseksi Kadettimuseoon. Kadettikoululla on pienehköt mahdollisuudet myös lunastaa sopimuksen mukaan aineistoa.

Asiaa koskevat tiedustelut ja lähetykset voi osoittaa Kadettikoululle osoite: Helsinki 86 puhelin 90/12 581/472 tai 473

VALMISTAMME

RUNSAASTI KORKEATKIN

VAATIMUKSET TÄYTTÄVIÄ

PAINOTUOTTEITA

— TÄMÄKIN JULKAISU ON

PAINETTU MEILLÄ.

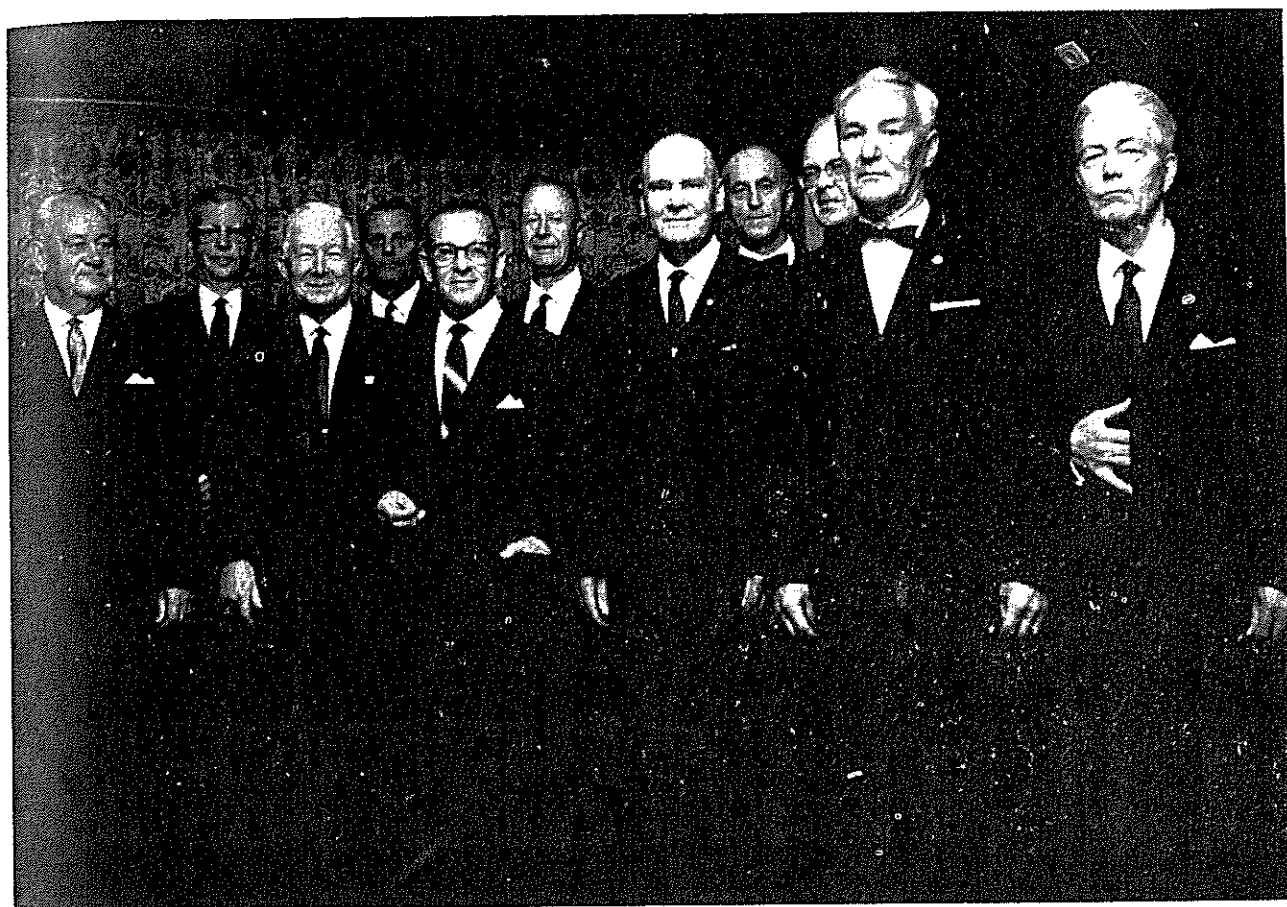
OTTAKAA YHTEYS!

LÄNSI-SAVON KIRJAPAINO

MIKKELI

Maaherrankatu 20. Puh. 12 025

Kadettikurssien kuulumisia

5. me-kurssi ja 1. rt-kurssi 40 vuotta

5. meri- ja 1. rannikkotyökadettikurssin valmistumisesta aktiiviupseeriksi tuli 21. 9. 1969 kuluneeksi 40 vuotta. Tilaisuutta juhlistaakseen olivat kurssit päättäneet kokoontua yhteen 19. 9. 1969 ravintola Palaceen Helsingissä evl evp L Henrikssonin toimiessa kokoonkutsujana. 5. merikadettikurssi saapui paikalle koko elossa olevalla vahvuudellaan ja 1. rannikkotyökadettikurssistakin oli paikalla 70 % rivi- ja kirjavahvuudesta.

Rattoisaa yhdessä oloon osallistui yhteensä 11 entistä merihenkistä kadettia ja koska kysymyksessä sentään oli näinkin merkittävä vuosipäivä päätettiin tapaus ikuistaa oikein valokuvalla. Siinä ovat vasemmalta oikealle kom P Juntunen, evl L Henriksson, kom E O Mattila, maj L Lauramo, maj O Airola, evl K Koski, maj J Härmänsuo, komdri L Fabritius, evl J Soini, kenrm V Karvinen ja komkapt L Grönqvist.

27. kadettikurssi 25-vuotias

27. kadettikurssi vietti 25-vuotisjuhlaansa 20. 9. 1969. Kokoon-tumisen ajankohta oli poikkeuksellinen. Kurssin kadetit nimittäin komennettiin joukko-osastoihin 18.—19. 6. 1944 silloisen sotatilanteen keskeyttäessä opinnot. Tämän mukaisen vuosipäivän katsottiin kuitenkin pääasiassa lomakauden johdosta johtavan heikkoon osallistumiseen. Syyskuuhun siirretty juhlapäivä osoittautuikin sitten menestykseksi, sillä 70 kadetti-upseeria oli läsnä, useimmat naisineen.

Juhlapäivän ohjelman aloitti lähetystön käynti Hietaniemessä, missä kenrmi Eero Salmela laski kurssin seppeleen sankariristille ja varat Pentti Rautsi kukat Suomen Marsalkan haudalle.

Perinteellinen käynti Kadettikoululla alkoi muistotilaisuudella sankariaulassa, jossa kurssin kadetti, kenttäpiispa Yrjö Massa puhui kaatuneiden kadettitovereiden uhrin merkityksestä ja velvoittavasta muis-

tosta. Kukat muistolaatan ääreen laski perinteiden isä, varat Pentti Rautsi. Nautitun lounaan jälkeen tutustuttiin koulun vanhoihin ja uusiin majoitustiloihin. Avarassa auditoriossa evl Juhani Ruutu hahmoteli havainnollisesti ja keskitetysti tämän hetken maanpuolustuksen tehtäväkentät.

Iltajuhlaa sävytti alusta alkaen perinteissä pitäytyvä kadettihenki. Kurssin kadettiväpeli, toimitusjohtaja Veikko Virkkunen korosti juhlapuheessaan kunkin aikakauden nuorison ihanteiden merkitystä ja tavoitteita parempaan yhteiskuntaan ja turvattuun isänmaahan. Kadettiöverit Haario, Risku ja Soini täydensivät illan ohjelmaa nautittavilla esityksillään.

Onnistunut juhla päättyi lämpimiin kädenpuristuksiin. Jälleen viiden vuoden kuluttua!

43. kadettikurssi 10-vuotias

43. kadettikurssi vietti aktiiviupseeriksi ylentämisensä 10-vuotisjuhlaa 24. 5. 1969. Juhlallisuudet alkoivat seppeleenlaskulla Hietaniemessä. Täältä siirryttiin Kadettikoululle, jonka nykyisiä opetusohjelmia esitteli kapt M Kopra. Esityksen jälkeen kurssilla oli tilaisuus tutustua koulurakennuksiin sekä nauttia lounas kouluruokalassa. Lounaan jälkeen pidettiin kurssikokous, jossa valittiin seuraavat kokoonkutsujat sekä päätettiin kokoontua viiden vuoden kuluttua uudelleen. Iltajuhlaa vietettiin rattosasti ravintola Fenniassa, jonne myös kurssin viimeinen joukkueenjohtaja maj Pentti Sirola oli päässyt saapumaan ainoana kouluttajana muiden ollessa valitettavasti estyneinä. Kadettiveli Tapio Skog piti tervehdyspuheen ja kurssin kadettiväepeli Hannu Särkiö juhlapuheen. Maj Sirola puhui kouluttajien puolesta värikkääseen ja täsmälliseen tapaansa. Kadettiveli Jarmo Suomala oli tuonut koko joukon dia-kuvia, jotka varsin elävästi palauttivat mieleen kurssin eri vaiheet. Loppuilta sitten kuuluikin rattosin seurustelun ja tanssin merkeissä.

12. kadettikurssin kesäkokous Tampereella 5.–6. 7. 1969

Jo perinteeksi muodostunut kurssimme kesäkokous retkeilyineen pidettiin tällä kertaa Tampereella.

Majoittuimme Hotelli Emmaukseen kokoonnuimme 5. 7. klo 14.00 tervetuliaiskahville, jossa tilaisuudessa järjestelijöinä junailevat kadettiveljet LARRI ja KASKI toivottivat meidät perheimme tervetulleiksi, ensisimainitun esittäessä tiivistetyn katsauksen nykyhetken Tampereeseesta.

Paikalla suoritettu väenlaskenta osoitti 17 kadettiverin noudattaneen kokouskutsua — melkein 50 elossa olevasta kadetista — kokonaisvahvuuden ollessa 32 henkeä.

Kahvitilaisuuden jälkeen alkoi kurssin kesäkokous Ratinanlinnan upeassa Linnasalissa, jossa "kurssivanhus" KÄKÖNEN nuiji esilletuodut asiat ripeästi päätökseen. Kesäretkeilyyn osallistuivat perheenjäsenet vierailivat samanaikaisesti Tampereen akvaario-pla-

netaariossa, josta tamperelaiset syystäkin ovat ylpeitä.

Reippaillessamme sitten klo 19 maissa pitkin Pyynekinharjua kohti "Tuntemattoman sotilaan" esityspaikkaa — Joselinniemellä sijaitsevaa Tampereen kesäteatteria — työntyi mieleen edessä alhaalla avautuvia Pyhäjärven maisemia ihastellessamme Herra Vänriikki Stoolin aikoinaan samaisena heinäkuun 5. päivänä lausumat säkeet:

"Mies nuori — ranta rannan taa
täss' etehesi aukee maa
Isäisi sulle suoma . . . . ."

Tämän kuvajaisen ylle alkoi kuitenkin lounaasta käsin nousta uhkaavia ukonpilviä, jotka enteilivät sadetta "Tuntemattoman" katselijajoukolle.

Ja niin alkoi "Tuntematon" Rokkineen ja rähinöineen kesäisen sateen koetellessa korpisoturien

Kenraaliluutnantiksi

Lindeman, Karl Olof
19. 9. 1969
15. kurssi

Kenraalimajuriksi

Matikainen, Unto Osvald
4. 6. 1969
22. kurssi

puseroiden vedenpitävyyttä. — Sitä mukaa kun tais-to tantereella kuumeni — sitä mukaa heinäkuinen ilta viileni, taivas vihmoi vettä kuin teatteriyleisön kiusaksi, kunnes tykkätulen kiihdyttyä huikkeimpaansa Ukko Ylinenkin yhtyi leikkiin paukutellessa täydeltä laidalta sekaan kuin ilkamoiden, että "pienää se on poijjaat teitin paukuttelunne...". Taisipa siinä yksi ja toinenkin mieliä korsunsa lämpimään vaateteitaan kuivattamaan, mutta urhoollisesti kestiin sentään leikki "finaaliin" saakka — finaaliin, joka huipentui "Finlandian" vaikuttaviin sävelkuviioihin.

Taiston tantereella tauottua siirryttiin rientomarssia lähellä sijaitsevaan Rosendahlin ravintolaan, kuulautettiin kuppi kuumaa alas kurkusta — ja niin alkoi veri jälleen kiertyä jäykistyneissä jäsenissä. Nautittiin maittäva illallinen, tanssitetiin daameja kuin sarkajuhlissa aikoinaan ja välillä laulettiin KEIHÄS-PENTTILÄN johdattamina Munkkiniemen aikoja muistellen: "Oi nii-ii-tä ai-ko-ja, oi niitä ai-ko-ja...". Rattoisaa yhdessäoloa kesti aina pikkutunneille saakka.

Sunnuntaina 6. 7. kokoonnuimme klo 10.00 päivän retkeilyä varten.

Aurinkoisen sään vallitessa suuntautui matkamme ensin Kalevankankaan sankarihautoille, jossa kenraali A BRANDT laski kurssin kukkalaitteen sankaripatsaalle kurssitoverien hiljentyessä kunnioittamaan sankarivainajien muistoa.

Kalevankankaalta jatkui matka Vehmaisiiin, jonne saavuttua kiivettiin kinttupolkua Mannerheimin kukkulalle ja laskettiin kukkakimppu Vapaussodan Yli-päällikön patsaalle.

Vehmaisista suuntautui matka Aitolahdelle, jossa kohteena oli tunnettu ulkoravintola Rustholli. Tamperealaiset olivat valinneet sen lounaspaikaksemme ja myöntää täytyy, että hyvin olivat veljet tässäkin suhteessa leiviskänsä hoitaneet.

Rusthollin hämäläinen pitopöytä notkui mitä moninaisimpia ruokalajeja — vesi siinä tuli kielelle muillakin kuin JÄRVIS-YKÄN taskukokoisella villapuudelilla — ja niin ryhdyttiin antaumuksella maistelemaan hämäläisten herkkuja.

Ruokailun aikana työntyi saliin kenttäsuinen haitaripartio itsensä Rusthollin isännän, monitoimisen ja -taitoisen Linkosuon Jussin vetämänä ja niin saatiin kuulla sota-ajoilta tuttu viisu toisensa jälkeen. Partion esitykset palkittiin innokkain suosiosoituksin ja taisipa jermujen solisti saada vallan suukon poskelleen.

Lounaan päätyttyä nousiin Rusthollin laiturissa odottavaan NÄSI 3:en, joka kiidätti meidät takaisin Tampereelle. Kiukkuisten vihurien kiidättämä ryöpypysade saatteli meitä koko Näsijärven reitin aina Mustalahden satamaan, joka oli retkeilyämme päätepiste.

O. L.

Ev	Mikola, Keijo Johannes	2. Rt-KURSSI myönnetty ero	21. 11. 1969
Ev	Vuorela, Veikko	4. Rt-KURSSI myönnetty ero	10. 11. 1969
Evl	Kankare, Olavi Jooseppi	19. KURSSI myönnetty ero	4. 10. 1969
Evl	Virtanen, Heikki Risto	20. KURSSI myönnetty ero	12. 9. 1969
Kom	Hyvönen, Paavo	12. Me-KURSSI myönnetty ero	19. 11. 1969
Ev Maj	Huhtala, Aimo Antti Elias Tapola, Esko Aukusti	24. KURSSI myönnetty ero ylennetty everstiluutnantiksi	4. 10. 1969 19. 9. 1969
Evl Evl	Pallasvirta, Esko Daniel Fjalar Vilkama, Heikki Oskari	25. KURSSI ylennetty everstiksi myönnetty ero	19. 9. 1969 8. 9. 1969
Maj Maj	Pesonen, Aimo Johannes Vilanko, Leo Paavali	26. KURSSI myönnetty ero myönnetty ero	5. 9. 1969 4. 8. 1969
Komkapt	Asp, Eino Jaakko	19. Me-KURSSI myönnetty ero	15. 10. 1969
Maj	Savolahti, Raimo Antti Mies	29. KURSSI ylennetty everstiluutnantiksi	19. 9. 1969
Kapt Maj	Engström, Jarl Wilhelm Heinara, Aimo Leo Edvard	30. KURSSI myönnetty ero ylennetty everstiluutnantiksi	8. 9. 1969 19. 9. 1969
Maj Maj	Raitasaari, Reino Kalevi Suviniemi, Jukka Ilmari	31. KURSSI ylennetty everstiluutnantiksi ylennetty everstiluutnantiksi	19. 9. 1969 4. 7. 1969
Maj	Laamanen, Kauko Pentti Ilmari	32. KURSSI ylennetty everstiluutnantiksi	6. 7. 1969
Komkapt	Lehtonen, Kalervo Johannes	22. Me-KURSSI ylennetty komentajaksi	19. 9. 1969
Kapt	Hynninen, Keijo Kaino	37. KURSSI ylennetty majuriksi	10. 7. 1969
Kapt Kapt Kapt Kapt	Ahonen, Jouko Sakari Jousmäki, Jorma Arvi Kalle Pajunen, Vilho Adiel Tapanainen, Eero Juhani	38. KURSSI ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi	19. 9. 1969 19. 9. 1969 19. 9. 1969 10. 7. 1969
Kapt Kapt Kapt Kapt	Anttila, Harri Veikko Arovaara Hannu Vihtori Kukkonen, Eero Pasanen, Heikki Juhani	39. KURSSI ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi	19. 9. 1969 19. 9. 1969 19. 9. 1969 19. 9. 1969
Kapt Kapt Kapt Kapt Kapt	Ahonen, Aarne Johannes Aremo, Aaro Arto Aulis Itkonen, Erkki Juhani Karvonen, Pentti Vilho Vaittinen, Raimo Ilmo Kalevi	40. KURSSI ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi	19. 9. 1969 19. 9. 1969 19. 9. 1969 19. 9. 1969 19. 9. 1969
Kapt Kapt Kapt Kapt Kapt Kapt Kapt Kapt	Autio, Matti Jaakko Fredriksson, Karl-Johan Haapajärvi, Teo Juhani Jylhä, Seppo Juhani Knuutila, Ville Toivo Petteri Kokkonen, Lauri Unto Tapio Kurenmaa, Pekka Akseli Silvo, Erkki Juhani	41. KURSSI ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi myönnetty ero ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi ylennetty majuriksi	19. 9. 1969 19. 9. 1969 19. 9. 1969 30. 8. 1969 19. 9. 1969 19. 9. 1969 19. 9. 1969 19. 9. 1969

Sisällysluettelo

	Sivu
Eversti K. J. Mikola: Ajatuksia YH-syksystä 30 vuotta sitten	2
In memoriam	3
Haapaniemen kadettikoulun muistotaulu pystytettiin Rantasalmella	6
Puolustusvoimat — aseistakieltäytyjät	9
Pääsihteerin palausta	11
Lukijoilta: Ajatuksia yhteishengestä	12
Kadetit E. Rämö ja M. Mäkinen: Pohjolan merikadetit Turussa	16
Kadetti S. Kepponen: Pohjoismaiden kadettipäivät Helsingissä 5.—8. 6. 1969	18
Kadetti H. Lavia: Kadettioppilaskunta hyppää	21
Uutispaloja	24
Kadettikurssien kuulumisia	25

**PAPERIA
KERÄÄMÄLLÄ
ETEENPÄIN**

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti

N:o 82

Päätoimittaja: evl A. A. Salin, PEkoul-os puh
625801/2495

Toimituskunta: ev E. Korpikoski, evlt A. A. Salin
(pj), P. Impola, V. Kakkuri, A. Heinonkoski,
komkapt T. Kuparinen, maj E. Rannikko
(siht), maj E. Seppänen ja ylil O. Katainen

Toimitussihteeri: maj E. Rannikko, Pääesikunta,
puh 625801/2328

Ilmoitukset: ylil V. Levomäki, Sturenkatu 9 B 38,
Helsinki 51, puh 714299

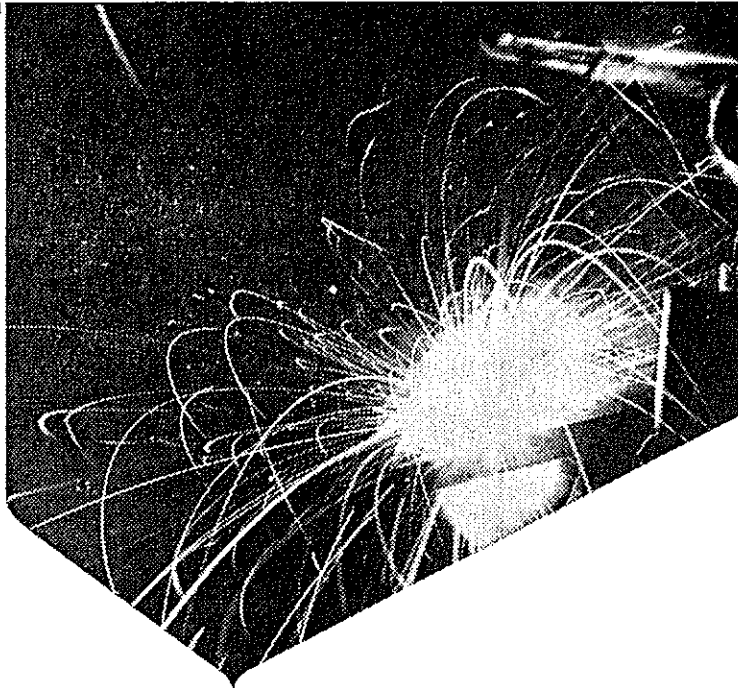
Taloudenhoito ja ilmoitusaineisto: rouva Irja
Wonkka, Liisankatu 1, Helsinki 17, puh
12681/333

Kuvalaajat: Helander-Kliché, Helsinki, puh 632042

Osoitteen muutokset: Kadettikunnan toimisto,
Fredrikinkatu 16 A, Helsinki 12, puh
665739

Tilaushinnat: 1/1 v 6:—, irtonumerot 1:50

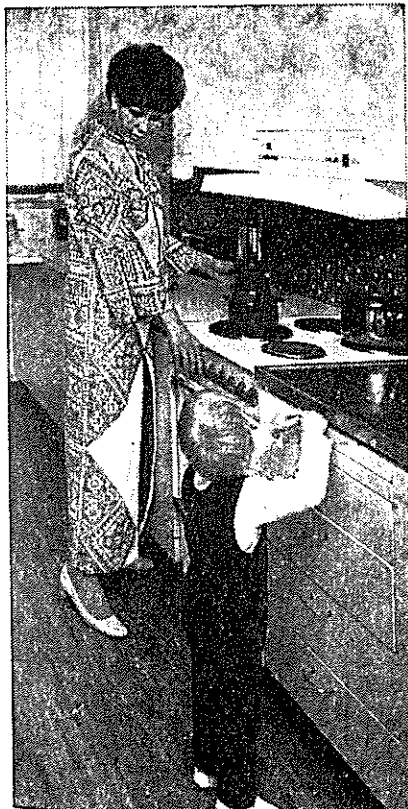
POSTISIIRTOTILI 30909

Osuuskassa on nykyaikaa

OSUUSKASSA
AIKAMME
PANKKIPALVELUA

Osuuskassojen kehitys on ollut voimakkainta sekä maaseudulla että kaupungeissa. Osuuskassa on nyt **kaikkien kansalaispiirien** omaksuma tapa toteuttaa tavoitteita ja käyttää aikamme pankkipalvelua.

SÄHKÖ ASUNTOMME LÄMMITTÄJÄNÄ

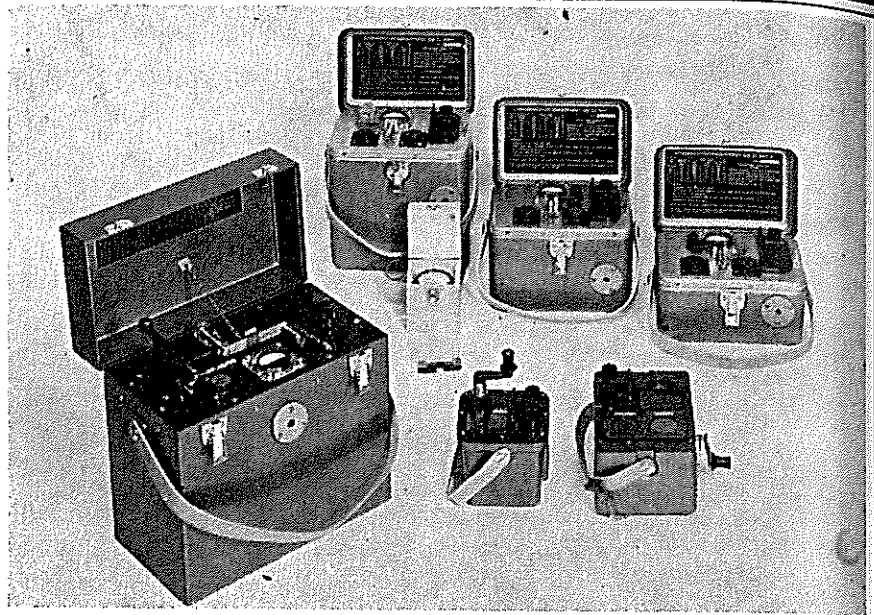
Sähkö palvelee nykyajan ihmistä monin tavoin. Yksi uusimmista on asuntojen lämmittäminen sähkön avulla. Tässäkin tehtävässä sähkö on luotettava, helppohoitoinen ja lisämukavuuksia suopa palvelijamme.

Jos suunnittelette uuden omakotitalon rakentamista tai vanhan modernisointia, Teidän kannattaa vakavasti harkita täyssähköistykseen siirtymistä. Täyssähköistys tuo Teille valon, voiman ja lämmön samaa sähköjohtoa pitkin. Saatte maksimimäärän mukavuutta!

Ottakaa yhteys asuinpaikkakuntanne sähkölaitokseen!

IMATRAN VOIMA OSAKEYHTIÖ

**NITRO NOBEL AB:n
SYTYTYSKOJEET
TUOVAT VARMUUTTA
RÄJÄHDYSTÖIHIN**

Sähkölaukaisimet CI 50—CI 2400 on tarkoitettu 50—2400 nallin laukaisemiseen ja vastaavasti mallit CI 15—CI 275 VA, 15—275 VA-nallia varten.

Toimitamme myös Nitro Nobel AB:n valmistamia

- VA — eli varmuusnalleja
- räjähdysaineita
- latauslaitteita
- vastusmittareita
- johdonkoettimia
- ym. alaan kuuluvia kojeita ja tarvikkeita.

Suuren kysynnän vuoksi olemme nyt varastoineet VA-nalleja.

Annamme kernaasti hintoja ja lisätietoja yllämainituista tarvikkeista.

**EI ENÄÄ
SUUTAREITA**

JULIUS TALLBERG

VUORITEKN. OS.
Aleksanterink. 21 H.kl. 10
Box 10210 Puhelin 13 611